

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ»
(ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ)

Σχέδιο Αξιολόγησης
Προγράμματος
ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ
2021-2027

ΙΟΥΝΙΟΣ 2023

Έκδοση 1.0

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
2021-2027

1Α. Επιτελική Σύνοψη

Η χώρα αξιοποιεί τον νέο Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης (ΜΔΜ) της Ε.Ε., προκειμένου να αντιμετωπίσει τις ευρύτερες κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις στις περιοχές όπου η απασχόληση και το εισόδημα εξαρτώνται έντονα από τα ορυκτά καύσιμα ή από βιομηχανίες υψηλής έντασης εκπομπών. Το Πρόγραμμα Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση (ΠΑΔΜ) 2021-2027 αποτελεί νέο Πρόγραμμα στο πλαίσιο της Πολιτικής Συνοχής της Ε.Ε., που στοχεύει στην ανασυγκρότηση των τοπικών οικονομιών των περιοχών μετάβασης προς μια δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση στη μεταλιγνιτική εποχή, μέσω της αύξησης των επενδύσεων ανταγωνιστικού χαρακτήρα σε τομείς όπως η καθαρή ενέργεια, η βιομηχανία και το εμπόριο, η έξυπνη αγροτική παραγωγή, ο βιώσιμος τουρισμός, η τεχνολογία και η εκπαίδευση.

Το ΠΑΔΜ καλύπτει μεγάλο πλήθος τομέων όπως επιχειρηματικότητα, Έρευνα Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία, ενέργεια, κυκλική οικονομία, ανθρώπινο κεφάλαιο, χωρικές παρεμβάσεις, και εστιάζει σε σχετικές με τους παραπάνω τομείς παρεμβάσεις, που αποτελούν τη λογική παρέμβασής του, δηλαδή τη βάση πάνω στην οποία στηρίζεται η επιλογή των αξιολογήσεων που θα διενεργηθούν. Το Σχέδιο Αξιολόγησης του ΠΑΔΜ αποτελεί έγγραφο που θα το συνοδεύει σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του, ως εργαλείο για την αποτελεσματική και αποδοτική διαχείριση του Προγράμματος και την επικαιρότητα της λογικής παρέμβασής του.

Οι αξιολογήσεις του ΠΑΔΜ θα διενεργηθούν σε σχέση με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια: αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, συνάφεια, ενωσιακή προστιθέμενη αξία, συμμετοχικότητα, και προβολή, και θα αφορούν τόσο την εφαρμογή του Προγράμματος όσο και τις επιπτώσεις των παρεμβάσεών του. Βασική μέθοδος αξιολόγησης θα είναι η ποσοτική και ποιοτική ανάλυση, καθώς και η αποτίμηση της θεωρίας της αλλαγής που επιδιωκόταν με την υλοποίηση των δράσεων. Ο τρόπος υλοποίησης των αξιολογήσεων και η συλλογή στοιχείων θα εξαρτηθεί από τη φύση των σχετικών παρεμβάσεων. Συγκεκριμένα, δεδομένα από μελέτες, στατιστικά στοιχεία αναγνωρισμένων πηγών, εκ των υστέρων αξιολογήσεις παρεμφερών δράσεων (άλλων Προγραμμάτων), στοιχεία παρακολούθησης/δεικτών, συλλογή δεδομένων από αρμόδιους φορείς, διεξαγωγή συνεντεύξεων και focus groups, έρευνες πεδίου, εκπόνηση μελετών περίπτωσης, έρευνες κοινού, σύγκριση με ομάδες που δεν ωφελήθηκαν από τις δράσεις, κλπ.

Το Σχέδιο Αξιολόγησης του ΠΑΔΜ διατρέχει χρονικά όλη την περίοδο υλοποίησης του Προγράμματος, από το 2023 έως και το 2029, και περιλαμβάνει συνολικά δεκαοχτώ αξιολογήσεις, εκ των οποίων έξι αξιολογήσεις εφαρμογής, δέκα θεματικές, μία αξιολόγηση επιπτώσεων-ανακεφαλαιωτική και μία ex-ante αξιολόγηση Χρηματοδοτικών Μέσων.

Το συνολικό εκτιμώμενο κόστος του σχεδίου αξιολόγησης του ΠΑΔΜ ανέρχεται σε 1.220.000 ευρώ (πλέον ΦΠΑ).

1B . Executive Summary

Greece is leveraging the EU's new Just Transition Mechanism (JTM) to address the wider social, economic and environmental impacts in areas where employment and income are heavily dependent on fossil fuels or emissions-intensive industries. The Just Development Transition Program 2021-2027 is a new Program within the EU Cohesion Policy, that aims to reconstruct the local economies of the transition areas towards a just development transition to the post-lignite era, through the increase of competitive investments in areas such as clean energy, industry and trade, smart agriculture, sustainable tourism, technology and education.

The Program covers a large number of sectors such as entrepreneurship, Research, Technological Development and Innovation, energy, circular economy, human capital, spatial interventions, and focuses on actions related to the above sectors, which constitute its intervention logic, i.e. the basis of the selected evaluations. The Evaluation Plan is a document that will accompany the Program throughout its life cycle, as a tool for the effective and efficient management of the Program and the timeliness of its intervention logic.

The evaluations of the Program will be carried out in terms of one or more of the following criteria: effectiveness, efficiency, relevance, EU added value, inclusiveness, and visibility, and will address both the implementation of the Program as well as the impact of its interventions. The basic evaluation method will be the quantitative and qualitative analysis, as well as the assessment of the theory of change sought by the implementation of the interventions. The way of implementing the evaluations and the collection of data will depend on the nature of the relevant interventions. Namely, data from studies, statistics by recognized sources, ex-post evaluations of similar actions (of other Programs), monitoring data and indicators of the Program, data collected from competent bodies, conducting interviews and focus groups, field research, case studies, audience research, comparison with groups that did not benefit from the actions, etc.

The Evaluation Plan of the Program runs throughout the implementation period, from 2023 to 2029, and includes a total of eighteen evaluations, of which six are process evaluations, ten are thematic evaluations, one is an impact-summative evaluation and one is ex-ante evaluation of Financial Instruments.

The total estimated cost of the Program's evaluation plan amounts to 1,220,000 euros (plus VAT).

2. Στόχοι Σχεδίου Αξιολόγησης

Εισαγωγή

Το Πρόγραμμα Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση (ΠΔΑΜ) 2021-2027 (CCI 2021EL16JTPR001) αποτελεί νέο Πρόγραμμα στο πλαίσιο της Πολιτικής Συνοχής της Ε.Ε. Κατά τον σχεδιασμό του έχουν ληφθεί υπόψη συγκεκριμένες συστάσεις που περιλαμβάνονται στη μελέτη της Παγκόσμιας Τράπεζας για τη μετάβαση της Δυτικής Μακεδονίας στη μεταλιγνιτική εποχή, ενώ κάποιες προτάσεις έχουν εφαρμογή και στην Μεγαλόπολη. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- δράσεις στήριξης της ΕΤΑΚ & ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων
- η ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας των ΠΜΕ & ΜΜΕ και του Ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων
- η ανάπτυξη υποδομών και μηχανισμών για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας
- η προσέλκυση και υποστήριξη παραγωγικών επενδύσεων από επιχειρήσεις εκτός ΜΜΕ για επενδύσεις σημαντικής κλίμακας
- η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιριακού αποθέματος (νοικοκυριά, δημόσια κτίρια και υποδομές, επιχειρήσεις) στις περιοχές ΔΑΜ
- η διατήρηση και επέκταση του κοινωνικού αγαθού των τ/θ και τη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματός τους και την προώθηση της διεύθυνσης των καθαρών μορφών ενέργειας με αξιοποίηση των ΑΠΕ, για αυτοπαραγωγή
- η ανάπτυξη και η διευκόλυνση / επιτάχυνση της εισόδου ΑΠΕ στο ενεργειακό σύστημα των περιοχών ΔΑΜ για την αύξηση της απανθρακοποίησής τους
- η στήριξη δράσεων για την αναπροσαρμογή και επανάχρηση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων στα λιγνιτικά πεδία στις ΠΕ Κοζάνης και Φλώρινας & στον Δήμο Μεγαλόπολης
- δράσεις που εξυπηρετούν την προώθηση της κυκλικής οικονομίας και την ανακύκλωση Φ/Β
- σύσταση οχήματος ειδικού σκοπού για την αξιοποίηση με την απόκτηση νέων χρήσεων των εδαφών ΔΑΜ που θα αποκατασταθούν
- δράσεις και μέτρα άμεσης στήριξης & προώθησης στην απασχόληση για το ανθρώπινο δυναμικό που επηρεάζεται από την μετάβαση και αντιμετωπίζει κίνδυνο απώλειας θ.ε. ή βρίσκεται ήδη σε καθεστώς ανεργίας
- δράσεις για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και την καλλιέργεια νέων σε τομείς όπως οι ΑΠΕ, οι ΤΠΕ, οι περιβαλλοντικές αποκαταστάσεις & η κυκλική οικονομία και σε λοιπές βιομηχανικές ειδικότητες
- δράσεις εντοπισμού οικονομικά ανενεργών ατόμων, συμβουλευτικής υποστήριξης και ενδυνάμωσης σε τοπικό επίπεδο, με στόχο την ενεργοποίηση και προώθηση στην απασχόληση των ατόμων που προέρχονται από ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού στις περιοχές που επηρεάζονται από την απολιγνιτοποίηση (κοινωνική ένταξη, διαβίου μάθηση κ.λπ.)
- εκσυγχρονισμός των υποδομών επαγγελματικής εκπαίδευσης & κατάρτισης και ανάπτυξη υποδομών κοινωνικής φροντίδας
- χρηματοδότηση παρεμβάσεων στις ΠΕ Κοζάνης και Φλώρινας, στον Δ.

Μεγαλόπολης και στα νησιά (εκτός "GR-eco islands"), οι οποίες προσδιορίζονται μέσα από ολοκληρωμένες εδαφικές στρατηγικές

- υποστήριξη της εθνικής πρωτοβουλίας "GR-eco islands" με πόρους του ΠΔΑΜ

Στο ΠΔΑΜ 2021-2027 σχεδιάζεται επίσης η εφαρμογή Χρηματοδοτικών Μέσων, σε συνέχεια αποτελεσμάτων σχετικών μελετών και την εμπειρία εφαρμογής στην ΠΠ 2014-2020.

Στο πλαίσιο της κατάρτισης του Εθνικού Σχεδίου ΔΑΜ συγκεντρώθηκαν και συσχετίστηκαν τεχνοοικονομικά κ.ά. στοιχεία εξειδικευμένων μελετών. Από την επεξεργασία και σύνθεσή τους, διαμορφώθηκε το πλαίσιο αρχών και το γενικό πλαίσιο στρατηγικής, τα οποία εξειδικεύτηκαν στη συνέχεια σε συγκεκριμένους στόχους, αναπτυξιακές επιλογές και τρόπους υλοποίησης. Συγκεκριμένα, σχεδιάστηκε ένα συνεκτικό Πρόγραμμα για την ανασυγκρότηση των τοπικών οικονομιών των περιοχών μετάβασης με στόχο τη ΔΑΜ μέσω της αύξησης των επενδύσεων ανταγωνιστικού χαρακτήρα, σε τομείς όπως η καθαρή ενέργεια, η βιομηχανία και το εμπόριο, η έξυπνη αγροτική παραγωγή, ο βιώσιμος τουρισμός, η τεχνολογία και η εκπαίδευση. Ως προϋποθέσεις για την επίτευξη της μετάβασης, καταγράφονται η επίλυση των διαρθρωτικών τομεακών προβλημάτων, ο αποτελεσματικός προγραμματισμός, η διαχείριση και η υλοποίηση του ΠΔΑΜ μέσω κατάλληλου Συστήματος Διακυβέρνησης.

Η στρατηγική του ΠΔΑΜ ακολουθεί τις κατευθύνσεις των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ) Δυτικής Μακεδονίας, Μεγαλόπολης, και Νήσων Αιγαίου & Κρήτης. Το ΠΔΑΜ αναπτύσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου για το ΤΔΜ διασφαλίζοντας, παράλληλα, συνέργειες και συμπληρωματικότητα με τους Ειδικούς Στόχους των υπολοίπων Ταμείων, ακολουθώντας τις επιλογές πολιτικής που έχουν αναφερθεί στο σχέδιο του ΕΣΠΑ 2021-2027 για το ΤΔΜ. Σε σχέση με τα Προγράμματα για την Ανταγωνιστικότητα, το Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή, το Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή και τις Μεταφορές, καθώς και τα Προγράμματα Δ. Μακεδονίας, Πελοποννήσου, Β. Αιγαίου, Ν. Αιγαίου & Κρήτης, η διάκριση των δράσεων βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια όπως στόχευση και επιλεξιμότητες Ταμείων, κατηγορίες Δικαιούχων, κ.α.

Η Αρχιτεκτονική του ΠΔΑΜ οριστικοποιήθηκε μετά την θέσπιση των Κανονισμών της περιόδου 2021-2027 και λαμβάνοντας υπόψη τις εισροές από τους φορείς της εταιρικής σχέσης κατά τη διαβούλευση των ΕΣΔΙΜ και του Εννοιολογικού Υπομνήματος του Προγράμματος, τις κατευθύνσεις της ΕΥΣΣΑΕ (αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για το ΕΣΠΑ 2021-2027) και τις διευκρινίσεις και προτάσεις των αρμόδιων ΓΔ της Ε.Ε. Λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες των ΕΣΔΙΜ και το πεδίο εφαρμογής του ΤΔΜ (άρθ. 8 Καν. ΤΔΜ), το ΠΔΑΜ περιλαμβάνει τις ακόλουθες **6 Προτεραιότητες**:

1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας

Εστιάζει:

- στον μετασχηματισμό και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των υφιστάμενων επιχειρήσεων οι οποίες χρειάζονται στήριξη για τη μετάβασή τους στην οικονομία μηδενικών ρύπων και στην ίδρυση και προσέλκυση νέων επιχειρήσεων που δημιουργούν θέσεις απασχόλησης και οδηγούν σε οικονομική διαφοροποίηση, εκσυγχρονισμό και μετασχηματισμό του υφιστάμενου παραγωγικού μοντέλου
- στη διασύνδεση της ΕΤΑΚ με την παραγωγή, την προώθηση της νεοφυούς επιχειρηματικότητας και τη δημιουργία τεχνοβλαστών, καθώς και την ανάπτυξη ερευνητικής δραστηριότητας ιδίως σε τομείς εθνικής σημασίας, όπου οι περιφέρειες διαθέτουν σχετική εξειδίκευση

- στον ψηφιακό μετασχηματισμό των υφιστάμενων επιχειρήσεων οι οποίες χρειάζονται στήριξη λόγω της μετάβασής τους στην οικονομία μηδενικών ρύπων, την ενίσχυση νέων επιχειρήσεων στον κλάδο των ΤΠΕ, την προώθηση ψηφιακών λύσεων για την ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων και των επιχειρήσεων, την ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων των εργαζομένων, την ανάπτυξη και πιστοποίηση δεξιοτήτων για τη δημιουργία νέων επαγγελματιών πληροφορικής.

2. Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα

Εστιάζει στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, σε συστήματα και υποδομές οικονομικά προσιτής καθαρής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογιών αποθήκευσής της.

3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία

Εστιάζει στην αναγέννηση και επανάχρηση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων, τις πράσινες υποδομές και τα τεχνικά έργα αναπροσαρμογής της χρήσης γης, την ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας προς την κατεύθυνση της πρόληψης, της μείωσης, της επαναχρησιμοποίησης, της επισκευής και της ανακύκλωσης των αποβλήτων των νέων παραγωγικών επενδύσεων.

4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρώπινου κεφαλαίου

Εστιάζει:

- στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση (upskilling & reskilling) των εργαζομένων των επιχειρήσεων που χρειάζονται στήριξη για τη μετάβασή τους στην οικονομία μηδενικών ρύπων, καθώς και των ατόμων που έχασαν τη δουλειά τους λόγω της μετάβασης, τη σύνδεσή τους με τις ανάγκες των νέων επιχειρήσεων και την υποστήριξη τους κατά την αναζήτηση εργασίας
- σε επενδύσεις σε υποδομές για τους σκοπούς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της διευκόλυνσης της ένταξης στην αγορά εργασίας, καθώς και για τους σκοπούς φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων.

5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας

Περιλαμβάνει την υλοποίηση παρεμβάσεων για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και τη διαφοροποίηση των τοπικών οικονομιών, που θα προκύψουν κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή ολοκληρωμένων εδαφικών στρατηγικών.

6. Τεχνική Βοήθεια

Αφορά στην κάλυψη των αναγκαίων δαπανών (προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών, υποστήριξη Δικαιούχων, κ.ά.), που θα ενισχύσουν την υλοποίηση των στόχων του ΠΔΑΜ.

Το ΠΔΑΜ 2021-2027 έχει προϋπολογισμό 1,63 δις ευρώ. Το ποσό περιλαμβάνει τους πόρους του ΤΔΜ, των ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ που ενσωματώνονται στο ΤΔΜ εκ μεταφοράς πόρων του ΕΣΠΑ 2021-2027, καθώς και την εθνική συμμετοχή.

Η αρχιτεκτονική του ΠΔΑΜ ως προς τις Κατηγορίες Παρεμβάσεων και η χρηματοδοτική βαρύτητα ανά Προτεραιότητα φαίνεται στον παρακάτω Πίνακα.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΤΑΜΕΙΟ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	Κ.Σ. (Ε.Ε.) σε ευρώ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ σε ευρώ
1	1.Έρευνα - Καινοτομία - Προηγμένες τεχνολογίες 2.Ανταγωνιστικότητα ΠΜΕ & ΜΜΕ - Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων 3.Υποδομές και μηχανισμοί επιχειρηματικότητας 4.Επενδύσεις σημαντικής κλίμακας από επιχειρήσεις εκτός ΜΜΕ	JTF	JSO8.1	704.825.600	831.118.999
2	1.Ενεργειακή αποδοτικότητα 2.Καθαρή ενέργεια 3.Έξυπνη ενέργεια (συστήματα, δίκτυα, αποθήκευση και ηλεκτροκίνηση)	JTF	JSO8.1	211.542.570	250.584.000
3	1.Αναπροσαρμογή των εδαφών και των εγκαταστάσεων στα λιγνιτικά πεδία 2.Κυκλική Οικονομία	JTF	JSO8.1	52.700.000	62.000.001
4	1.Άμεσες παρεμβάσεις απασχόλησης & κοινωνικής συνοχής στις επηρεαζόμενες περιοχές 2.Πρώθηση της απασχόλησης 3.Αναβάθμιση δεξιοτήτων & επανακατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού 4.Προσαρμοστικότητα εργαζομένων & επιχειρήσεων 5.Κοινωνικοοικονομική ένταξη 6.Υποδομές επαγγελματικής εκπαίδευσης & κατάρτισης 7.Υποδομές κοινωνικής φροντίδας & πρόνοιας	JTF	JSO8.1	280.550.100	332.106.000

	8.Εξοικείωση - Ευαισθητοποίηση κοινωνικού & οικονομικού ιστού				
5	1.Ποιότητα ζωής και ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε αστικές και αγροτικές περιοχές 2.Ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις για "GR-eco islands"	JTF	JSO8.1	70.893.620	88.746.200
6	Τεχνική Βοήθεια ΠΔΑΜ	JTF	JSO8.1	54.547.522	64.632.343
ΣΥΝΟΛΟ				1.375.059.412	1.629.187.543

Το Σχέδιο Αξιολόγησης ενός Προγράμματος αποτελεί έγγραφο που θα συνοδεύει το Πρόγραμμα σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του. Είναι ένα εργαλείο για την τροποποίηση και την αποτελεσματική και αποδοτική διαχείριση του Προγράμματος το οποίο, ενώ θέτει τον χρονοπρογραμματισμό για την αξιολόγηση της εφαρμογής του, θα πρέπει να αναθεωρείται ώστε να αντικατοπτρίζει και να ενισχύει τη λογική της παρέμβασης του Προγράμματος, που αποτελεί και τη βάση πάνω στην οποία στηρίζεται η δικαιολόγηση των αξιολογήσεων που θα επιλεγούν να πραγματοποιηθούν.

Η ΔΑ διενεργεί αξιολογήσεις των Προγραμμάτων σε σχέση με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια: **αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, συνάφεια, συνοχή και ενωσιακή προστιθέμενη αξία**, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού και της υλοποίησης των Προγραμμάτων. Επίσης, είναι στη διακριτική ευχέρεια της ΔΑ να προσθέσει επιπλέον κριτήρια στις αξιολογήσεις της πέραν των ανωτέρω, όπως η **συμμετοχικότητα**, η **μη διακριτική μεταχείριση** και η **προβολή**.

Κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου είναι χρήσιμο να πραγματοποιούνται αξιολογήσεις τόσο σε σχέση με την εφαρμογή (**αξιολογήσεις εφαρμογής**), όσο και με τις επιπτώσεις μίας παρέμβασης (**αξιολογήσεις επιπτώσεων**). Μία αξιολόγηση μπορεί να είναι διαμορφωτική (formative), ή ανακεφαλαιωτική (summative) (βλ. παρακάτω Πίνακα για τα είδη αξιολόγησης και τα βασικά τους χαρακτηριστικά). Συχνά πραγματοποιούνται και τα δύο είδη αξιολόγησης, καθώς απαιτείται αρχικά με τη διαμορφωτική αξιολόγηση να γίνει κατανοητό τι είναι αποτελεσματικό και τι δεν είναι αποτελεσματικό, σύμφωνα με το σχεδιασμό μίας παρέμβασης και στη συνέχεια με την αξιολόγηση επιπτώσεων να εκτιμηθούν οι συνολικές επιπτώσεις της παρέμβασης. Και τα δύο είδη αξιολόγησης είναι απαραίτητα να πραγματοποιούνται, ανάλογα με τη χρονική στιγμή στον κύκλο ζωής μίας παρέμβασης.

Είδη αξιολόγησης και βασικά χαρακτηριστικά

	Διαμορφωτική	Ανακεφαλαιωτική
Θεώρηση	Προγνωστική	Αναδρομική
Εστίαση	Στην υλοποίηση για τη βελτίωση της απόδοσης μίας παρέμβασης	Στις επιπτώσεις μίας παρέμβασης για τη βελτίωση του σχεδιασμού
Χρόνος	Πριν και κατά την έναρξη και υλοποίηση μίας παρέμβασης	Μετά την ολοκλήρωση μίας παρέμβασης
Μέθοδοι	Συνήθως ποιοτικές	Περισσότερο ποσοτικές
Ερωτήματα	Εστιάζουν στη διαδικασία λειτουργίας της παρέμβασης (σχεδιασμός, υλοποίηση, αναθεώρηση) και ενδεχομένως και στις εμπειρίες των συμμετεχόντων.	Εστιάζουν στα αποτελέσματα μίας παρέμβασης για τους δικαιούχους και συμμετέχοντες και στις επιπτώσεις της παρέμβασης στους δικαιούχους και συμμετέχοντες.

Πηγή: Έγγραφο Εργασίας 1 (αρ. πρωτ. 128776/ΕΑΣ 971/11.12.2015)

Το Σχέδιο Αξιολόγησης του ΠΔΑΜ περιλαμβάνει συνολικά **δεκαοχτώ (18) αξιολογήσεις**, εκ των οποίων **6 εφαρμογής, 10 θεματικές, 1 επιπτώσεων-ανακεφαλαιωτική και 1 ex-ante Χρηματοδοτικών Μέσων**. Βασική μέθοδος αξιολόγησης θα είναι η ποσοτική και ποιοτική ανάλυση, καθώς και η αποτίμηση της θεωρίας της αλλαγής που επιδιωκόταν με την υλοποίηση των δράσεων. Ο τρόπος υλοποίησης και η συλλογή στοιχείων θα εξαρτηθεί από τη φύση των υπό εξέταση

δράσεων (δεδομένα από μελέτες, στατιστικά στοιχεία αναγνωρισμένων πηγών, εκ των υστέρων αξιολογήσεις παρεμφερών δράσεων (άλλων Προγραμμάτων), στοιχεία παρακολούθησης/δεικτών, συλλογή δεδομένων από αρμόδιους φορείς, διεξαγωγή συνεντεύξεων και focus groups, έρευνες πεδίου, εκπόνηση μελετών περίπτωσης, έρευνες κοινού, σύγκριση με ομάδες που δεν ωφελήθηκαν από τις σχετικές δράσεις, κλπ).

Με σκοπό την αποτίμηση των δράσεων και της πολιτικής που ακολουθείται, προβλέπονται **έξι (6) αξιολογήσεις εφαρμογής** για τη διαπίστωση της επάρκειας της επικοινωνίας/προβολής, της συμμετοχικότητας, τυχόν ανάγκης αλλαγής στόχευσης του Προγράμματος, για τον έλεγχο των στόχων του Πλαισίου Επίδοσης, καθώς και για την ύπαρξη στοιχείων για τη διαβίβαση δεδομένων (του άρθρου 42 του ΚΚΔ 2021/1060) στην Ε.Ε. Ειδικότερα, αφορούν:

- Δύο (2) αξιολογήσεις της επικοινωνίας και προβολής του ΠΔΑΜ (1^η αξιολόγηση το 2024 και 2^η αξιολόγηση το 2027)
- Την Ανάλυση και Αξιολόγηση Κινδύνων εφαρμογής του ΠΔΑΜ και Σχέδιο Δράσης για την επικαιροποίηση της Στρατηγικής και την αναπροσαρμογή του μίγματος των Δράσεων του Προγράμματος (έως το τέλος του 2024, που θα αξιοποιηθεί για την ενδιάμεση επανεξέταση του Μαρτίου 2025)
- Την On-going Αξιολόγηση εφαρμογής του ΠΔΑΜ (έως το 2028, που θα αξιοποιηθεί για τις τυχόν τροποποιήσεις του Προγράμματος)
- Την Τελική Αξιολόγηση εφαρμογής του ΠΔΑΜ (το 2029, που θα αξιοποιηθεί και για την τελική τροποποίηση του Προγράμματος και για την Τελική έκθεση επιδόσεων (του άρθρου 43 του ΚΚΔ 2021/1060)
- Μία (1) αξιολόγηση συμμετοχικότητας των ενδιαφερόμενων για τη δίκαιη μετάβαση μερών (stakeholders)

Σταδιακά μέχρι το τέλος του Προγράμματος, σχεδιάζονται **δέκα (10) θεματικές αξιολογήσεις** ανάλογα με το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης των σχεδιαζόμενων δράσεων. Οι αξιολογήσεις αυτές θα αποτιμήσουν τη συνάφεια και την αποτελεσματικότητα και όπου αφορά την προστιθέμενη αξία των αντίστοιχων δράσεων. Επιπλέον, όπου είναι εφικτό θα αποτιμηθεί η χωρική τους διάσταση, καθώς και η συμβολή τους στους στόχους της Ε.Ε. για το 2030.

- Θεματικές αξιολογήσεις βασικών κατηγοριών δράσεων ανά Προτεραιότητα του ΠΔΑΜ (επιχειρηματικότητα, κλιματικά ουδέτερη οικονομία, αναπροσαρμογή χρήσεων γης, δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρώπινου κεφαλαίου, ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας)

Έως 30.06.2029 θα εκπονηθεί **μία (1) αξιολόγηση επιπτώσεων-ανακεφαλαιωτική** του συνόλου των Προτεραιοτήτων του ΠΔΑΜ, η οποία θα περιλαμβάνει και την αξιολόγηση της επίπτωσης των δράσεων Τεχνικής Βοήθειας, και θα τροφοδοτηθεί και από όλες τις προηγούμενες αξιολογήσεις (εφαρμογής και θεματικές). Θα περιλαμβάνει πληροφορίες ανά Προτεραιότητα, με έμφαση στη συμβολή των δράσεων του ΠΔΑΜ σε επιμέρους στόχους και δείκτες. Τέλος, εφόσον απαιτείται, **μία (1) ex-ante αξιολόγηση Χρηματοδοτικών Μέσων**.

Οι αξιολογήσεις αναλύονται παρακάτω (Συνοπτικός Πίνακας 1 στο Μέρος Α και Αναλυτικοί Πίνακες 2 στο Μέρος Β).

Εστίαση των Αξιολογήσεων

Το ΠΔΑΜ καλύπτει μεγάλο πλήθος τομέων όπως επιχειρηματικότητα, Έρευνα Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία, ενέργεια, κυκλική οικονομία, ανθρώπινο κεφάλαιο, χωρικές παρεμβάσεις, κλπ. Το ΠΔΑΜ τροφοδοτείται με πληροφορίες και στοιχεία από ποικίλες μελέτες και αναφορές που δημοσιεύονται σχετικά με την ανταγωνιστικότητα και επιχειρηματικότητα, την έρευνα και καινοτομία, καθώς και θέματα επιμέρους τομέων (ενέργειας, ΤΠΕ, κοινωνικής συνοχής, κλπ), και οι οποίες παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα, ο οποίος δεν είναι εξαντλητικός.

Ξεκινώντας από τις μελέτες που αποτέλεσαν εισροή στην κατάρτιση του ΠΔΑΜ, η Ε.Ε. ανέθεσε στην Παγκόσμια Τράπεζα τη δημιουργία ενός οδικού χάρτη για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική εποχή, η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών & Περιουσίας ανέθεσε σε σύμπραξη μελετητών την εκπόνηση του Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ), το Ινστιτούτο Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ) εκπόνησε μελέτη για τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις & αντισταθμιστικές δράσεις, λόγω της απολιγνιτοποίησης, ενώ το Ινστιτούτο Ενέργειας Νοτιοανατολικής Ευρώπης (ΙΕΝΕ) εκπόνησε μελέτη για την υφιστάμενη κατάσταση & τις προοπτικές για τις περιοχές που βρίσκονται σε μετάβαση στην Ελλάδα.

Σημαντική πηγή στοιχείων αποτέλεσε επίσης η μελέτη για την περιφερειακή πολιτική στην Ελλάδα μετά το 2020 του ΟΟΣΑ & τα συμπεράσματα της μελέτης για τη βιομηχανική μετάβαση της χώρας, του Joint Research Centre της Ε.Ε. Κάποιες μελέτες συνέβαλαν στην κατάρτιση του ΠΔΑΜ (βλ. μελέτες ΙΟΒΕ, ΟΟΣΑ, κλπ), ενώ κάποιες πραγματοποιούνται συστηματικά, και κατά περίπτωση μπορεί να εξετάζεται η συμβολή τους στις σχεδιαζόμενες αξιολογήσεις, παράλληλα με τα δεδομένα από τις πηγές των δεικτών αποτελέσματος και τα στοιχεία από την υλοποίηση των δράσεων.

Παρουσιάζονται επίσης έρευνες μελέτες και αξιολογήσεις που διενεργήθηκαν σε αντίστοιχες δράσεις προηγούμενων προγραμματικών περιόδων άλλων Προγραμμάτων, καθώς το ΠΔΑΜ αποτελεί νέο Πρόγραμμα στο πλαίσιο της Πολιτικής Συνοχής της Ε.Ε.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ – ΑΝΑΦΟΡΕΣ (ΔΙΕΘΝΕΙΣ/ ΕΘΝΙΚΕΣ)						
ΤΟΜΕΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ	ΦΟΡΕΑΣ/ΑΝΑΔΟΧΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΣΧΟΛΙΑ
Βιομηχανία 4.0	Digital Transformation of the Greek Industry, Deliverable 1: Report on the Current Situation – digitisation in Greek Industry and international trends	ΓΓΒ, DG Reform/PWC, Accenture			Φεβρ-2021	
ΤΠΕ	Διαμόρφωση του Αναπτυξιακού Πυλώνα Ψηφιακού Μετασχηματισμού του Γενικού Σχεδίου Δράσης Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης για τη Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση	Τεχνική Γραμματεία ΣΔΑΜ, Υπ. Ψηφ. Διακυβέρνησης (ΚτΠ ΜΑΕ)/ DRAXIS ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΕ			Ιούν-2021	
Ψηφιακή Οικονομία και Κοινωνία	Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI) & 2023 Digital Decade	Ε.Ε.			Σεπτ-2021	
Απο-λιγνιτοποίηση	Μελέτη υφιστάμενης κατάστασης και προοπτικών περιοχών ΔΑΜ	ΙΕΝΕ			Ιούλ-2020	Οι μελέτες αφορούν στην ανάλυση της οικονομικής δραστηριότητας, των κοινωνικών συνθηκών και των ενεργειακών χαρακτηριστικών των περιοχών μετάβασης, συμπεριλαμβανομένων και των νήσων Αιγαίου
Απο-λιγνιτοποίηση	Μελέτη κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων και αντισταθμιστικών δράσεων	ΙΟΒΕ			Αύγ-2020	
Απο-λιγνιτοποίηση	A Road Map for a Managed Transition of Coal-Dependent Regions in	Παγκόσμια Τράπεζα				

ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ – ΑΝΑΦΟΡΕΣ (ΔΙΕΘΝΕΙΣ/ ΕΘΝΙΚΕΣ)						
ΤΟΜΕΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ	ΦΟΡΕΑΣ/ΑΝΑΔΟΧΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΣΧΟΛΙΑ
	Western Macedonia					και Κρήτης, καθώς και στη διερεύνηση των συνεπειών που συνεπάγεται η απεξάρτησή τους από τον άνθρακα, ενώ εκτιμώνται οι προκλήσεις καθώς και οι αναπτυξιακές ανάγκες και προοπτικές τους.
Απο-Λιγνιτοποίηση	The economic impact of lignite phase-out in Greece and the rationale for higher aid intensities in the affected regions	IOBE				
ΕΤΑΚ	Στρατηγική Έρευνας & Καινοτομίας για τη Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση					Εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας (ΕΣΕ-ΤΑΚ): Green, Digital, Inclusive
Ανάπτυξη	Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία, Τελική Έκθεση, 2020	Επιτροπή Πισσαρίδη			2020	
Ανθρώπινο κεφάλαιο	Μελέτη για την Ενδιάμεση Αναθεώρηση και την Αποτίμηση Προόδου του ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ 2014-2020	ΕΥΔ ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ 2014-2020	Εφαρμογής		Σεπ-2019	
Ανταγωνιστικότητα	Αξιολόγηση πορείας υλοποίησης ΕΠΑΝΕΚ (β' φάση)	ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020	Εφαρμογής		Ιούν-2020	
Χρηματοδοτικά Μέσα	Ex Ante ταμείων επιχειρηματικότητας (2016)	ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020/Grant Thornton	ex-ante		2016	

ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ – ΑΝΑΦΟΡΕΣ (ΔΙΕΘΝΕΙΣ/ ΕΘΝΙΚΕΣ)						
ΤΟΜΕΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ	ΦΟΡΕΑΣ/ΑΝΑΔΟΧΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΣΧΟΛΙΑ
Επιχειρηματικότητα	Αξιολόγηση επίπτωσης δράσεων ενίσχυσης ΜΜΕ	ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020	Επιπτώσεων-ανακεφαλαιωτική		Δεκ-2021	
Ενέργεια	Αξιολόγηση επίπτωσης στα έργα ενεργειακών υποδομών	ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020	Επιπτώσεων-ανακεφαλαιωτική		Δεκ-2021	
ΕΤΑΚ, RIS	Αξιολόγηση επίπτωσης δράσεων ΕΤΑΚ λαμβάνοντας υπόψιν το μηχανισμό της RIS	ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020	Επιπτώσεων-ανακεφαλαιωτική		Δεκ-2021	
Χωρικές επενδύσεις	Αποτίμηση της εφαρμογής των Χωρικών Εργαλείων στην Ελλάδα στην προγραμματική περίοδο 2014-2020	ΕΥΣΣΑ	Εφαρμογής		Σεπ-2020	
Χωρικές επενδύσεις	Αξιολόγηση επιπτώσεων των Ολοκληρωμένων Χωρικών Εργαλείων στην Ελλάδα	ΕΥΣΣΑΕ - ΕΥΣΕΚΤ	Επιπτώσεων		Δεκ-2023	
RIS	Αξιολόγηση επιπτώσεων των Στρατηγικών Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) των ΠΕΠ 2014-2020	ΕΥΣΣΑΕ - ΕΥΣΕΚΤ	Επιπτώσεων		Δεκ-2023	

3. Πλαίσιο Σχεδίου Αξιολόγησης

Αρμοδιότητες και συντονισμός εμπλεκόμενων φορέων

Ο συντονισμός, ο σχεδιασμός, η παρακολούθηση και η διαχείριση των αξιολογήσεων και του Σχεδίου Αξιολόγησης καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής των Προγραμμάτων της περιόδου 2021-2027 θα γίνει από τους παρακάτω φορείς, ανάλογα με τις **αρμοδιότητές** τους όπως περιγράφονται:

Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Σχεδιασμού, της Αξιολόγησης και της Εφαρμογής (ΕΥΣΣΑΕ) (ΥΑ 121735/15.12.2022, ΦΕΚ 6546/Β/21.12.2022), Μονάδα Γ': Αξιολόγησης, Αναγκαίων Όρων και Δεικτών:

- Παρακολουθεί τις εξελίξεις και συνεργάζεται με τις εθνικές και κοινοτικές αρχές σε θέματα αξιολόγησης.
- Προετοιμάζει και διενεργεί τις αξιολογήσεις του ΕΣΠΑ και μεριμνά για τις στρατηγικής φύσεως αξιολογήσεις και την εκπόνηση θεματικών αξιολογήσεων.
- Συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εκπόνηση της ενδιάμεσης και της αναδρομικής αξιολόγησης.
- Μεριμνά για την ποιότητα των αξιολογήσεων, για την αξιοποίηση των δεδομένων και πορισμάτων της αξιολόγησης του ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων του.
- Συντονίζει τη διαδικασία αξιολόγησης των Προγραμμάτων και παρέχει οδηγίες για τη διενέργεια των αξιολογήσεων και την αξιοποίηση των πορισμάτων τους, σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ.
- Συντονίζει το Δίκτυο Αξιολόγησης και επεξεργάζεται και εισηγείται στην ΕΑΣ τη λήψη μέτρων σε θέματα δεικτών και αξιολόγησης.
- Εκπροσωπεί τη Χώρα στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αξιολόγησης της ΓΔ Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής.
- Συντονίζει και παρέχει οδηγίες για την κατάρτιση και αναθεώρηση των σχεδίων αξιολόγησης των Προγραμμάτων και παρακολουθεί την πρόοδο εφαρμογής τους.

Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Δράσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΥΣΕΚΤ) (ΥΑ 122585/16.12.2022, ΦΕΚ 6682/Β/23.12.2022), Μονάδα Γ': Συντονισμός της αξιολόγησης των δράσεων και των δεικτών ΕΚΤ+

- Συντονίζει και παρέχει οδηγίες για την κατάρτιση και αναθεώρηση των σχεδίων αξιολόγησης των προγραμμάτων ΕΚΤ+ και παρακολουθεί την πρόοδο της εφαρμογής τους σε συνεργασία με την ΕΥΣΣΑΕ.
- Παρέχει οδηγίες για τη διενέργεια αξιολογήσεων, επεξεργάζεται τα πορίσματα και παρέχει κατευθύνσεις σχετικά με την αναθεώρηση για τα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+, σε συνεργασία με την ΕΥΣΣΑΕ όπου απαιτείται.
- Εκπονεί ή μεριμνά για μελέτες και εμπειρογνωμοσύνες που αφορούν στην αξιολόγηση παρεμβάσεων ΕΚΤ+ στρατηγικού ή επιχειρησιακού χαρακτήρα. Για τον σκοπό αυτό συνεργάζεται και με αρμόδιες Υπηρεσίες Υπουργείων ή φορέων, όπου απαιτείται.

- Παρακολουθεί τις αξιολογήσεις της προτεραιότητας 4 του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (ΔΑΜ) και συνεργάζεται με την αντίστοιχη Διαχειριστική Αρχή.
- Μεριμνά για την ποιότητα των αξιολογήσεων ΕΚΤ+ και για την αξιοποίηση των συμπερασμάτων τους σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΑΣ όταν απαιτηθεί.
- Μεριμνά για τη διάχυση των ευρημάτων των μελετών σε συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Εθνικής Αρχής Συντονισμού και τις Διαχειριστικές Αρχές, όπου απαιτείται.
- Συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις αρμόδιες υπηρεσίες της Εθνικής Αρχής Συντονισμού με σκοπό τη συγκέντρωση των απαιτούμενων στοιχείων για την ενδιάμεση αξιολόγηση και την εκ των υστέρων αξιολόγηση.
- Αξιοποιεί την υπάρχουσα επιστημονική τεχνογνωσία και αποτιμά τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ+ για τη συγκέντρωση και ανάδειξη καλών πρακτικών. Για το σκοπό αυτό συνεργάζεται κυρίως με τις Διαχειριστικές Αρχές, Επιτελικές Δομές, Υπηρεσίες άλλων υπουργείων, αρμόδιες Υπηρεσίες της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, τη ΜΟΔ Α.Ε.
- Στο πλαίσιο του Δικτύου Αξιολόγησης ΕΣΠΑ (ΕΥΣΣΑΕ) συντονίζει θεματικό δίκτυο Αξιολόγησης ΕΚΤ+ με σκοπό την ανάδειξη θεμάτων αξιολόγησης που αφορούν το ΕΚΤ + (μεθοδολογίες, διάχυση τεχνογνωσίας κ.λπ.).
- Τηρεί ηλεκτρονικό αρχείο μελετών αξιολόγησης παρεμβάσεων ΕΚΤ+, οι οποίες διενεργούνται από τις Διαχειριστικές Αρχές και τους Ενδιάμεσους Φορείς.
- Εκπροσωπεί τη χώρα στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αξιολόγησης (ESF Evaluation Partnership) της Γεν. Δ/σης Απασχόλησης Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και μεριμνά για τη μεταφορά της σχετικής τεχνογνωσίας και τη διάχυση μεθοδολογικών εγγράφων και οδηγιών προς τις αρμόδιες Διαχειριστικές Αρχές των προγραμμάτων σε θέματα δεικτών και αξιολόγησης.
- Υποστηρίζει σε συνεργασία με τις άλλες Μονάδες της ΕΥΣΕΚΤ τη λειτουργία του θεματικού δικτύου «Συντονισμός Δράσεων ΕΚΤ+» της παρ. 2 του άρθρου 28 του ν. 4914/2022 ως προς το αντικείμενό της.
- Σχεδιάζει και υλοποιεί σεμινάρια και εργαστήρια για ζητήματα της αρμοδιότητάς της στις Διαχειριστικές Αρχές, Επιτελικές Δομές ή Δικαιούχους και συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τη ΜΟΔ ΑΕ όπου κρίνεται απαραίτητο.
- Συμμετέχει σε εθνικά και ευρωπαϊκά δίκτυα, εταιρικές σχέσεις με Ευρωπαϊκούς και Διεθνείς φορείς, αρμόδιες Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας, τεχνικές συναντήσεις, Ετήσιες Συναντήσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και σε εν γένει συνεργασίες με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και λοιπούς εθνικούς και ευρωπαϊκούς φορείς.
- Συμβάλλει στην αξιολόγηση συνεργιών και συμπληρωματικότητας των παρεμβάσεων ΕΚΤ+ των προγραμμάτων με δράσεις άλλων ενωσιακών μέσων σε συναφείς ή συμπληρωματικούς τομείς πολιτικής, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027 καθώς και με το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) όταν απαιτηθεί.

- Αξιολογεί, όταν απαιτηθεί, τις δράσεις του ΕΚΤ+ στο σκέλος EaSI του Κανονισμού ΕΚΤ+ και δύναται να αξιολογεί παρεμβάσεις στο εν λόγω σκέλος σε συνεργασία με τις αρμόδιες Μονάδες της ΕΥΣΕΚΤ.

Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού των Περιφερειακών Προγραμμάτων (ΕΥΣΠεΠ) (ΥΑ 120240/12.12.2022, ΦΕΚ 6361/Β/15.12.2022), Μονάδα Α': Περιφερειακής ανάπτυξης και περιφερειακών πολιτικών

- Παρακολουθεί τις αξιολογήσεις των ΠεΠ και συνεργάζεται με τις λοιπές αρμόδιες μονάδες της ΕΑΣ για την αξιοποίηση των πορισμάτων της αξιολόγησης και επεξεργάζεται και εισηγείται για θέματα που αφορούν τον σχεδιασμό των ΠεΠ.

Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (ΥΑ 45903/04.05.2022, ΦΕΚ 2303/Β/11.05.2022), Μονάδα Α': Προγραμματισμού και Αξιολόγησης

- Καταρτίζει σχέδιο αξιολόγησης για το Πρόγραμμα σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΑΣ και το υποβάλλει για έγκριση στην Επιτροπή Παρακολούθησης, το αργότερο ένα (1) έτος μετά την απόφαση για την έγκριση του Προγράμματος. Διεξάγει τις αξιολογήσεις του Προγράμματος, σύμφωνα με το εγκεκριμένο σχέδιο αξιολόγησης, και αξιοποιεί τα πορίσματά τους με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού και της υλοποίησης του Προγράμματος. Δημοσιεύει τις αξιολογήσεις στον ιστότοπο της Διαχειριστικής Αρχής.
- Συμμετέχει στις ετήσιες συνεδριάσεις επανεξέτασης επιδόσεων του Προγράμματος, που οργανώνονται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060. Παρέχει, το αργότερο ένα (1) μήνα πριν από τη συνεδρίαση επανεξέτασης, τις απαιτούμενες πληροφορίες στη βάση των πλέον πρόσφατων διαθέσιμων δεδομένων. Παρακολουθεί τα ζητήματα που τίθενται κατά τη συνεδρίαση επανεξέτασης τα οποία επηρεάζουν την υλοποίηση του Προγράμματος και ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντός τριών (3) μηνών για τα μέτρα που έχουν ληφθεί.
- Διενεργεί ενδιάμεση επανεξέταση του Προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 18 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 και υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως τις 31 Μαρτίου 2025, αξιολόγηση όσον αφορά στο αποτέλεσμα της ενδιάμεσης επανεξέτασης, συμπεριλαμβανομένης πρότασης για την οριστική διάθεση του ποσού ευελιξίας του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 86 του ίδιου Κανονισμού.

Επιτροπές Παρακολούθησης Προγραμμάτων (Άρθρο 40 Καν. 2021/1060)

Σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 73750/21.07.2022 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Θεσμικής Υποστήριξης και Πληροφοριακών Συστημάτων (ΕΥΘΥΠΣ) με θέμα «Διαβίβαση προτύπων σχεδίων αποφάσεων για τη συγκρότηση των Επιτροπών Παρακολούθησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027» που εστάλη σε όλες τις Διαχειριστικές Αρχές των Προγραμμάτων και πιο συγκεκριμένα το σχέδιο συγκρότησης των Επιτροπών Παρακολούθησης των Περιφερειακών και Τομεακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 και του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας:

- Η Επιτροπή Παρακολούθησης εξετάζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί στη διεξαγωγή αξιολογήσεων, συνθέσεων αξιολογήσεων και την τυχόν συνέχεια που δόθηκε στα πορίσματα.
- Η Επιτροπή Παρακολούθησης εξετάζει και εγκρίνει το σχέδιο αξιολόγησης του προγράμματος και κάθε τροποποίησή του.

Επιτροπές Παρακολούθησης και Παραλαβής των Αξιολογήσεων

Η εκπόνηση των αξιολογήσεων κατά την διάρκεια της υλοποίησης των Προγραμμάτων, το έργο και τα παραδοτέα των Συμβούλων Αξιολόγησης παρακολουθούνται από Επιτροπές Παρακολούθησης και Παραλαβής που συγκροτούνται κυρίως από στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής. Για τον καλύτερο συντονισμό και την ομογενοποίηση του έργου (μεθοδολογίες, δείκτες κ.λ.π.) των αξιολογήσεων στις Επιτροπές αυτές συνιστάται να συμμετέχει και εκπρόσωπος της ΕΑΣ.

Δίκτυο Αξιολόγησης ΕΣΠΑ 2021-2027

Στο επίπεδο της διάδοσης της πληροφορίας, το Δίκτυο Αξιολόγησης ΕΣΠΑ 2021-2027 αποτελεί το βασικό εργαλείο μεταφοράς εμπειριών και ανταλλαγής απόψεων σε θέματα αξιολόγησης. Το Δίκτυο Αξιολόγησης συντονίζεται από την ΕΥΣΣΑΕ σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ. Για περισσότερα σχετικά με το Δίκτυο, βλ. παρ. 3.5.

Ο **συντονισμός** της διαδικασίας κατάρτισης των Σχεδίων Αξιολόγησης, του σχεδιασμού και της εκπόνησης των αξιολογήσεων και της αξιοποίησης των συμπερασμάτων γίνεται από την ΕΥΣΣΑΕ, σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ, στη βάση των αρμοδιοτήτων τους. Σκοπός είναι να διασφαλιστεί ότι η πληροφόρηση που παρέχεται από τις αξιολογήσεις είναι έγκαιρη, έγκυρη και αξιόπιστη, και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- κατευθύνσεις προς τα Προγράμματα σχετικά με το χρονοπρογραμματισμό και τις αξιολογήσεις που πρέπει γίνουν για να καλυφθούν οι απαιτήσεις των Κανονισμών, προκειμένου να εκπονηθούν αξιολογήσεις που θα συνεισφέρουν ουσιαστικά στην αποτελεσματική υλοποίηση των προγραμμάτων,
- συντονισμό για την αξιολόγηση κοινών δράσεων των Προγραμμάτων σε οριζόντιο επίπεδο,
- ενιαίες κατευθύνσεις, προδιαγραφές και αξιολογικά ερωτήματα προς τα Προγράμματα, προκειμένου οι αξιολογήσεις για ομοειδείς δράσεις να εκπονηθούν με ενιαίο τρόπο και να παραχθούν συγκρίσιμα συμπεράσματα (π.χ. δράσεις ΕΚΤ+, χωρικών στρατηγικών, έξυπνης εξειδίκευσης κλπ), συμπεριλαμβανομένης και της σύνταξης κοινών προδιαγραφών στα τεύχη προκήρυξης των επιμέρους αξιολογήσεων,
- κατευθύνσεις για ενιαία αντιμετώπιση θεμάτων προκειμένου να μπορούν να συναχθούν συμπεράσματα σε εθνικό επίπεδο (π.χ. επίπεδο Στόχου Πολιτικής/ ειδικού στόχου, συνέργειες Ταμείων και λοιπών χρηματοδοτικών μέσων κλπ),
- επισκόπηση των υποβληθέντων Σχεδίων Αξιολόγησης για ομογενοποίηση των αποτελεσμάτων/συμπερασμάτων,
- ενέργειες για την εξασφάλιση της πληροφορίας που είναι απαραίτητη σε κάθε αξιολόγηση.

Ο συντονισμός του σχεδιασμού, της υλοποίησης και της διάχυσης των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων διασφαλίζεται και στο πλαίσιο του Δικτύου Αξιολόγησης.

Ρόλος Εταίρων και Εμπλεκόμενων Μερών

Η συμμετοχή των εταίρων στη διαμόρφωση, αναθεώρηση και υλοποίηση του Σχεδίου Αξιολόγησης διασφαλίζεται με τη συμμετοχή τους και το ρόλο τους στην Επιτροπή Παρακολούθησης. Η Διαχειριστική Αρχή υποβάλλει το αρχικό Σχέδιο Αξιολόγησης και κάθε αναθεώρησή του στα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης για παρατηρήσεις και σχόλια, δίνοντας εύλογο χρονικό διάστημα για να ενεργοποιηθεί η διαδικασία της διαβούλευσης με τα επιμέρους εμπλεκόμενα μέρη.

Η συμμετοχή των λοιπών εμπλεκόμενων μερών, διασφαλίζεται κατά το στάδιο κατάρτισης, αναθεώρησης και υλοποίησης των Σχεδίων Αξιολόγησης από τους ίδιους τους εταίρους της Επιτροπής Παρακολούθησης, οι οποίοι θα πρέπει να ενεργοποιήσουν το δίκτυο επικοινωνίας με τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς που εκπροσωπούν.

Συγκεκριμένα, η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τη χρήση των αξιολογήσεων μπορεί να διασφαλίζεται μέσα από:

- Συμμετοχή τους στον προγραμματισμό μέσω της Επιτροπής Παρακολούθησης
- Άτυπες συζητήσεις ή /και διαβούλευση στο χρονικό περιθώριο που προβλέπεται από τον κανονισμό λειτουργίας της Επιτροπής παρακολούθησης
- Εξηγώντας τα οφέλη από τη χρήση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης
- Τα ενδιαφερόμενα μέρη σχολιάζουν τα αποτελέσματα των εν εξελίξει αξιολογήσεων
- Οργάνωση ομάδων εστίασης, ερευνών, δημοσκοπήσεων, ανατροφοδότησης σχετικά με τα αποτελέσματα (δικαιούχοι, διαχειριστική αρχή)
- Ομάδα εργασίας για τη διαχείριση των αξιολογήσεων (σχεδιασμός και διενέργεια αξιολογήσεων)

(Πηγή: Δίκτυο Αξιολόγησης Γεν. Δ/σης Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, συνεδρίαση 30.11.2022)

Με τον όρο "εμπλεκόμενα μέρη" (stakeholders) αναφερόμαστε σε «άτομα ή ομάδες ατόμων ή ακόμα και ιδρύματα, τα οποία έχουν άμεσα ή έμμεσα, υλικά ή όχι συμφέροντα στον τομέα που αξιολογείται». Ο παραπάνω ορισμός βοηθά στον προσδιορισμό των φορέων, σύμφωνα με πέντε ομάδες κριτηρίων σε επίπεδα όπως αυτό της λειτουργίας του φορέα (στρατηγικό, επιχειρησιακό), το γεωγραφικό (τοπικό, περιφερειακό, κλπ), το επίπεδο συμμετοχής του στη διαμόρφωση πολιτικής, την οικονομική του δύναμη, κα.

Ανεξαρτησία Αξιολογητών

Σύμφωνα με το Άρθρο 44 (3) του ΚΚΔ 2021/1060, οι αξιολογήσεις ανατίθενται σε εσωτερικούς ή εξωτερικούς εμπειρογνώμονες που είναι λειτουργικά ανεξάρτητοι από τις υπεύθυνες για την εφαρμογή και διαχείριση του Προγράμματος αρχές.

Λόγω της ανάγκης εξοικονόμησης ανθρώπινων πόρων οι αξιολογήσεις που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης για το ΠΔΑΜ θα ανατεθούν σε εξωτερικούς αξιολογητές, ικανοποιώντας ταυτόχρονα και το κριτήριο ανεξαρτησίας του αξιολογητή.

Η αντικειμενικότητα όσον αφορά στην αξιολόγηση καθορίζεται από το βαθμό αμεροληψίας και ανεξαρτησίας των εμπλεκόμενων στη διαδικασία αξιολόγησης. Η αμεροληψία αφορά στη μη ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων και η ανεξαρτησία αφορά στην έλλειψη εξάρτησης από την αναθέτουσα αρχή. Η αρχή της αντικειμενικότητας βελτιώνει την ποιότητα της αξιολόγησης και ενισχύει την εμπιστοσύνη των χρηστών ως προς την εγκυρότητα και αξιοπιστία των ευρημάτων της.

Οι αξιολογήσεις που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης εκπονούνται από εξωτερικούς αξιολογητές, οι οποίοι θα πρέπει με αμερόληπτο τρόπο να κάνουν εκτιμήσεις στη βάση ενδείξεων και αξιόπιστων δεδομένων, χωρίς αφενός να υφίσταται εξωτερικές παρεμβάσεις και επιρροές και αφετέρου να μην περιορίζεται η ατομική ελευθερία έκφρασής τους. Παράλληλα, θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα όσον αφορά στη μη ύπαρξη σύγκρουσης συμφερόντων από πλευράς του αξιολογητή πριν την εκπόνηση κάθε αξιολόγησης. Από την πλευρά της Διαχειριστικής Αρχής, η αρχή της αντικειμενικότητας προϋποθέτει ότι:

- οι εξωτερικοί αξιολογητές έχουν πλήρη πρόσβαση σε όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες,
- οι εξωτερικοί αξιολογητές έχουν πλήρη αυτονομία στην καταγραφή των ευρημάτων και τη διατύπωση των σχετικών πορισμάτων,
- ο υπεύθυνος για την κατάρτιση και τροποποίηση της επικοινωνιακής στρατηγικής του Προγράμματος, δε συμμετέχει σε επιτροπές παρακολούθησης και παραλαβής έργων που αφορούν στην αξιολόγηση της επικοινωνιακής στρατηγικής του Προγράμματος.

Σε όλον τον κύκλο ζωής μίας αξιολόγησης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ηθικά ζητήματα που ενδέχεται να προκύψουν. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα κατά τη συγγραφή των όρων προκήρυξης κάθε αξιολόγησης για τη συμπερίληψη των ακόλουθων στοιχείων:

- Σαφή περιγραφή της λογικής, του σκοπού και του περιεχομένου της αξιολόγησης, των βασικών αξιολογικών ερωτημάτων, της ενδεχόμενης προτιμητέας μεθόδου αξιολόγησης και όλων των θεμάτων που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, προκειμένου οι δυνητικοί αξιολογητές να ενημερωθούν κατάλληλα για το τι απαιτείται από αυτούς, ώστε να σταθμίσουν τους δεοντολογικούς κινδύνους που ενδέχεται να προκύψουν.
- Σαφή αναφορά στην τήρηση εχεμύθειας, δηλαδή στη δέσμευση κάθε αξιολογητή να παραμείνουν εμπιστευτικά τα στοιχεία και τα ευρήματα της αξιολόγησης μέχρι και την οριστική παραλαβή της.
- Σαφής αναφορά και πρόβλεψη δέσμευσης του αξιολογητή για την τήρηση των αρχών ασφάλειας των πληροφοριών και τις διατάξεις που θεσπίζονται σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και το σεβασμό των

δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας όλων όσων εμπλέκονται σε κάθε αξιολόγηση.

Πρόγραμμα Κατάρτισης

Η ανάπτυξη ενός μηχανισμού ενίσχυσης της λειτουργίας της αξιολόγησης και υποστήριξης των αρμόδιων φορέων σε θέματα αξιολόγησης, αποτελεί βασικό στοιχείο διαμόρφωσης ενός αποτελεσματικού συστήματος αξιολόγησης. Στο πλαίσιο αυτό, η υποστήριξη της διαδικασίας της Αξιολόγησης λαμβάνει χώρα σε δύο επίπεδα: στο επίπεδο της επιμόρφωσης/κατάρτισης και στο επίπεδο της διάχυσης της πληροφόρησης.

Η ΕΥΣΣΑΕ και η ΕΥΣΕΚΤ με την υποστήριξη της ΜΟΔ ΑΕ, προκειμένου να ενισχυθούν οι ικανότητες των στελεχών των Διαχειριστικών Αρχών και των συντονιστικών υπηρεσιών σε θέματα αξιολόγησης, διερευνούν τις ανάγκες επιμόρφωσης κατά τον κύκλο ζωής των αξιολογήσεων και συντονίζουν τη διενέργεια γενικών ή πιο εξειδικευμένων σεμιναρίων.

Στο πλαίσιο αυτό καταρτίζεται ετήσιο πλάνο επιμόρφωσης με συγκεκριμένη θεματολογία ανάλογα με τις διαπιστωμένες ανάγκες. Ομοίως, εξετάζονται οι ανάγκες κατάρτισης λοιπών εμπλεκόμενων φορέων, όπως των Ενδιάμεσων Φορέων, των δικαιούχων, των μελών των Επιτροπών Παρακολούθησης κ.α. Η Διαχειριστική Αρχή διερευνά τις ανάγκες των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων και αποστέλλει τεκμηριωμένη πρόταση στις ΕΥΣΣΑΕ/ΕΥΣΕΚΤ, οι οποίες διαμορφώνουν ετήσιο πλάνο επιμόρφωσης, λαμβάνοντας υπόψη κατά προτεραιότητα τις προτάσεις των Διαχειριστικών Αρχών και τον χρονοπρογραμματισμό των αξιολογήσεων.

Η επιμόρφωση έχει ως στόχο τη δημιουργία μιας κοινής αντίληψης σε θέματα αξιολόγησης, την ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων, την περαιτέρω κατάρτιση και εξειδίκευση των εμπλεκόμενων μερών, την ανταλλαγή απόψεων και καλών πρακτικών, προκειμένου να εξασφαλισθούν οι πλέον κατάλληλοι όροι και προϋποθέσεις για την αποτελεσματική διεξαγωγή των αξιολογήσεων. Τα πεδία επιμόρφωσης που αναδείχτηκαν από την καταγραφή των αναγκών των Διαχειριστικών Αρχών κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο είναι:

- η επιλογή των κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων και τεχνικών ανάλογα με το αντικείμενο της αξιολόγησης,
- η διαμόρφωση των αξιολογικών ερωτημάτων,
- η συγγραφή των όρων της προκήρυξης,
- η παρακολούθηση και παραλαβή ποιοτικών αξιολογήσεων,
- η ενσωμάτωση των πορισμάτων της αξιολόγησης στα Προγράμματα.

Συγκεκριμένα για τη Διαχειριστική Αρχή του ΠΔΑΜ και αξιοποιώντας την εμπειρία από την υλοποίηση αξιολογήσεων κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, ενδεικτικά πεδία επιμόρφωσης που αναδεικνύονται είναι τα ακόλουθα:

- ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ: Η αξιολόγηση κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής ενός Προγράμματος, σκοπός και λειτουργίες της αξιολόγησης
- ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: Προσδιορισμός του αντικειμένου της αξιολόγησης, προσδιορισμός και εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών (stakeholders), ανάλυση της λογικής της παρέμβασης, προσδιορισμός αξιολογικών ερωτημάτων και κριτηρίων, προσδιορισμός μεθόδων αξιολόγησης, επιμερισμός ευθυνών και κατανομή των πόρων, συγγραφή των όρων της προκήρυξης (term of reference)

- ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: Διαχείριση της διαδικασίας αξιολόγησης, διαχείριση και έλεγχος ποιότητας της αξιολόγησης
- ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: Εφαρμογή των συστάσεων της αξιολόγησης, ενσωμάτωση των πορισμάτων της αξιολόγησης στο Πρόγραμμα
- ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΕΘΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: Επιλογή με βάση τον τύπο της παρέμβασης, επιλογή με βάση τον σκοπό της αξιολόγησης, επιλογή με βάση το στάδιο ζωής του Προγράμματος, απόκτηση και χρήση δεδομένων, ανάπτυξη συστήματος δεικτών.

Διάδοση και χρήση των πορισμάτων των Αξιολογήσεων

Στο επίπεδο της διάδοσης της πληροφορίας, το Δίκτυο Αξιολόγησης ΕΣΠΑ 2021-2027 αποτελεί το βασικό εργαλείο μεταφοράς εμπειριών και ανταλλαγής απόψεων σε θέματα αξιολόγησης.

Το Δίκτυο Αξιολόγησης συντονίζεται από την ΕΥΣΣΑΕ σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ και συμμετέχουν εκπρόσωποι των λοιπών Ειδικών Υπηρεσιών της Εθνικής Αρχής Συντονισμού (ΕΥΣΠΕΠ, ΕΥΘΥΠΣ, ΕΥΚΕ-ΧΜ), εκπρόσωποι των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 (ΤεΠ, ΠεΠ, Προγράμματα ΕΕΣ, Πρόγραμμα Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας & Θάλασσας), εκπρόσωποι των Επιτελικών Δομών ΕΣΠΑ των Υπουργείων ή άλλων υπηρεσιών τους, εκπρόσωποι των Περιφερειακών Επιτροπών Αναπτυξιακού Σχεδιασμού ΕΣΠΑ.

Στις συνεδριάσεις του Δικτύου προσκαλούνται να συμμετάσχουν (χωρίς να είναι μέλη του Δικτύου) εκπρόσωποι των αρμοδίων υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενώ είναι δυνατό να συμμετέχουν επίσης (ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά) και ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, Κοινωνικοοικονομικοί Εταίροι, επιμελητήρια, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, ερευνητικά κέντρα, παρατηρητήρια και ειδικοί εμπειρογνώμονες.

Έργο του Δικτύου Αξιολόγησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 αποτελεί μεταξύ άλλων η διαβούλευση για τη διαμόρφωση ενός πλαισίου αρχών για τα θέματα αξιολόγησης, η διασφάλιση της τήρησης των κανονιστικών υποχρεώσεων σχετικά με την αξιολόγηση, η διασφάλιση της ομοιογένειας, της συνοχής και της συνέργειας των αξιολογήσεων, η ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών σχετικά με την υλοποίηση των αξιολογήσεων και η επεξεργασία των ευρημάτων και των συστάσεων των αξιολογήσεων.

Στο πλαίσιο του Δικτύου Αξιολόγησης ΕΣΠΑ, η ΕΥΣΕΚΤ συντονίζει θεματικό δίκτυο Αξιολόγησης ΕΚΤ+ με σκοπό την ανάδειξη θεμάτων αξιολόγησης που αφορούν το ΕΚΤ+ (μεθοδολογίες, διάχυση τεχνογνωσίας κ.λπ.).

Για το Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (ΔΑΜ), η ΕΥΣΕΚΤ παρακολουθεί τις αξιολογήσεις της προτεραιότητας 4 του ΠΔΑΜ και συνεργάζεται με την αντίστοιχη Διαχειριστική Αρχή.

Στρατηγική Διαχείρισης Ποιότητας

Βασικό στοιχείο της διαδικασίας αξιολόγησης σε όλο τον κύκλο ζωής της, αποτελεί η ύπαρξη ενός πλαισίου διασφάλισης ποιότητας, καθώς συμβάλλει στην εκπόνηση υψηλής ποιότητας αξιολογήσεων, στην καλύτερη δυνατή χρήση των συμπερασμάτων τους και τη μεγαλύτερη δυνατή διάδοση των αποτελεσμάτων σε όλους τους χρήστες.

Η ποιότητα κάθε αξιολόγησης εξασφαλίζεται σε δύο επίπεδα: κατά τη σύνταξη των τευχών προκήρυξης κάθε αξιολόγησης και κατά την παραλαβή των παραδοτέων κάθε αξιολόγησης. Στην πρώτη περίπτωση, είναι αναγκαίο να εξειδικευτούν κατάλληλα τα κριτήρια επιλογής των αναδόχων ανάλογα με τις ανάγκες και το

είδος κατά τη σύνταξη των όρων της προκήρυξης κάθε αξιολόγησης. Αναλυτικές προϋποθέσεις συμμετοχής και κριτήρια επιλογής θα περιγραφούν στους όρους των προκηρύξεων βάσει οδηγιών της ΕΑΣ, και σύμφωνα με το Ν.4412/8.8.2016 και τις υπόλοιπες σχετικές διατάξεις, όπως κάθε φορά ισχύουν.

Στη δεύτερη περίπτωση, είναι αναγκαίο να τεθούν ελάχιστες προϋποθέσεις διασφάλισης ποιότητας των παραδοτέων κάθε αξιολόγησης, και να υποστηριχθεί το έργο των επιτροπών παρακολούθησης και παραλαβής των αξιολογήσεων. Για το σκοπό αυτό, θα καταρτιστεί από την ΕΥΣΣΑΕ και την ΕΥΣΕΚΤ λίστα κριτηρίων ελέγχου ποιότητας των παραδοτέων των αξιολογήσεων, η οποία θα πρέπει να ενσωματωθεί και στο τεύχος προκήρυξης κάθε αξιολόγησης. Τα κριτήρια αυτά μπορεί ενδεικτικά να αφορούν στην αξιοπιστία των δεδομένων, στην επάρκεια αντιμετώπισης των απαιτήσεων της αξιολόγησης, στην αντικειμενικότητα των συμπερασμάτων και στη χρησιμότητα των συστάσεων.

Προκειμένου οι αξιολογήσεις να έχουν χρησιμότητα θα πρέπει να εστιάζουν σε συγκεκριμένες ομάδες χρηστών (π.χ. Διαχειριστική Αρχή, δικαιούχοι, Επιτροπή Παρακολούθησης, ομάδες ωφελουμένων κλπ) και να παρέχουν κατάλληλη και κατανοητή πληροφορία που να ανταποκρίνεται σε θέματα που τους ενδιαφέρουν. Ειδικότερα, τα πορίσματα των αξιολογήσεων δύναται να χρησιμοποιηθούν από τη Διαχειριστική Αρχή για την τροποποίηση του Προγράμματος, τον σχεδιασμό νέων παρεμβάσεων, την προετοιμασία του νέου Προγράμματος, καθώς και να υποστηρίξουν τους αρμόδιους λήψης αποφάσεων στη χάραξη πολιτικών. Περαιτέρω, η χρησιμότητα της αξιολόγησης έγκειται και στον τρόπο διάδοσης της πληροφορίας, η οποία θα πρέπει να παρουσιάζεται με τρόπο κατανοητό προς τους υπόλοιπους χρήστες, ώστε αυτοί να ενημερώνονται και να χρησιμοποιήσουν κατάλληλα τα πορίσματα των αξιολογήσεων.

Η αρχή της χρησιμότητας ενισχύεται μέσω των ακόλουθων ενεργειών:

- προσδιορισμός και τυποποίηση ομάδων χρηστών στο πλαίσιο κάθε αξιολόγησης,
- διάδοση συμπερασμάτων και συστάσεων των αξιολογήσεων σε όλους τους χρήστες, στη βάση συγκεκριμένων προτάσεων από τον αξιολογητή ανά ομάδα χρηστών,
- χρήση οροσήμων, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι αξιολογήσεις υποβάλλονται έγκαιρα με βάση το σχέδιο αξιολόγησης και τις ανάγκες που προκύπτουν στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος.

Παράλληλα διασφαλίζεται η ανεξαρτησία των αξιολογήσεων (βλ.παρ.3.3) αλλά και η διάδοση των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων με την αναγκαία ανάδραση (βλ.παρ.3.5).

4. Αξιολογήσεις

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το **Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης** και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (στο εξής ΚΚΔ), προβλέπει στο **άρθρο 44** υποχρεώσεις που σχετίζονται με την αξιολόγηση των Προγραμμάτων.

Η Αξιολόγηση στον ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΕ) 2021/1060 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων

Άρθρο 18 - Ενδιάμεση επανεξέταση και ποσό ευελιξίας

2. Το κράτος μέλος υποβάλλει στην Επιτροπή, έως τις 31 Μαρτίου 2025, αξιολόγηση για κάθε πρόγραμμα όσον αφορά το αποτέλεσμα της ενδιάμεσης επανεξέτασης, συμπεριλαμβανομένης πρότασης για την οριστική διάθεση του ποσού ευελιξίας που αναφέρεται στο άρθρο 86 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο.

Άρθρο 40 - Καθήκοντα της Επιτροπής Παρακολούθησης

1. Η επιτροπή παρακολούθησης εξετάζει:

ε) την πρόοδο που έχει σημειωθεί στη διεξαγωγή αξιολογήσεων, συνθέσεων αξιολογήσεων και την τυχόν συνέχεια που δόθηκε στα πορίσματα·

2. Η επιτροπή παρακολούθησης εγκρίνει:

γ) το σχέδιο αξιολόγησης και κάθε τροποποίησή του·

Άρθρο 44 - Αξιολογήσεις από το κράτος μέλος

1. Το κράτος μέλος ή η διαχειριστική αρχή διενεργεί αξιολογήσεις των προγραμμάτων σε σχέση με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια: αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, συνάφεια, συνοχή και ενωσιακή προστιθέμενη αξία, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού και της υλοποίησης των προγραμμάτων. Οι αξιολογήσεις μπορούν επίσης να καλύπτουν και άλλα σχετικά κριτήρια —όπως η συμμετοχικότητα, η μη διακριτική μεταχείριση και η προβολή— καθώς και περισσότερα του ενός προγράμματα.

2. Επιπροσθέτως, έως τις 30 Ιουνίου 2029 θα διενεργηθεί αξιολόγηση για κάθε πρόγραμμα προκειμένου να αποτιμηθεί ο αντίκτυπός του.

3. Οι αξιολογήσεις ανατίθενται σε εσωτερικούς ή εξωτερικούς εμπειρογνώμονες που είναι λειτουργικά ανεξάρτητοι.

4. Το κράτος μέλος ή η διαχειριστική αρχή διασφαλίζει ότι υπάρχουν οι αναγκαίες διαδικασίες για την παραγωγή και συλλογή των δεδομένων που είναι απαραίτητα για τις αξιολογήσεις.

5. Το κράτος μέλος ή η διαχειριστική αρχή καταρτίζει σχέδιο αξιολόγησης το οποίο μπορεί να καλύπτει περισσότερα του ενός προγράμματα. Για το ΤΑΜΕ, το ΤΕΑ και το ΜΔΣΘ, το εν λόγω σχέδιο περιλαμβάνει ενδιάμεση αξιολόγηση, η οποία πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως τις 31 Μαρτίου 2024.

6. Το κράτος μέλος ή η διαχειριστική αρχή υποβάλλει το σχέδιο αξιολόγησης στην επιτροπή παρακολούθησης το αργότερο ένα έτος μετά την απόφαση για την έγκριση του προγράμματος.

7. Όλες τις αξιολογήσεις δημοσιεύονται στον ιστότοπο που αναφέρεται στο άρθρο 49 παράγραφος 1.

Άρθρο 45 - Αξιολόγηση από την Επιτροπή

1. Η Επιτροπή διενεργεί ενδιάμεση αξιολόγηση για να εξετάσει την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνοχή και την ενωσιακή προστιθέμενη αξία κάθε Ταμείου πριν από το τέλος του 2024. Η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιήσει όλες τις σχετικές πληροφορίες που είναι ήδη διαθέσιμες σύμφωνα με το άρθρο 128 του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Η Επιτροπή διενεργεί αναδρομική αξιολόγηση για να εξετάσει την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνοχή και την ενωσιακή προστιθέμενη αξία κάθε Ταμείου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2031. Στην περίπτωση του ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ+, του Ταμείου Συνοχής και του ΕΤΘΑΥ, η εν λόγω αξιολόγηση επικεντρώνεται ιδίως στον κοινωνικό, οικονομικό και εδαφικό αντίκτυπο των εν λόγω Ταμείων σε σχέση με τους στόχους πολιτικής που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1.

3. Η Επιτροπή δημοσιεύει τα αποτελέσματα της αναδρομικής αξιολόγησης στον ιστότοπό της και διαβιβάζει τα αποτελέσματα αυτά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών.

ΜΕΡΟΣ Α: Σύνοψη και χρονοπρογραμματισμός αξιολογήσεων

4.1 Συνοπτικός πίνακας

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
2021-2027

Πίνακας 1: Συνοπτικός πίνακας αξιολογήσεων Προγράμματος

A.A.	Τίτλος αξιολόγησης	Ενδεικτική ημερομηνία έναρξης	Ενδεικτική ημερομηνία ολοκλήρωσης	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός (με ΦΠΑ)
1	1η Αξιολόγηση επικοινωνίας και προβολής του ΠΔΑΜ	Ιουν-24	Δεκ-24	37.200,00 €
2	2η Αξιολόγηση επικοινωνίας και προβολής του ΠΔΑΜ	Ιουν-27	Δεκ-27	37.200,00 €
3	Ex-ante Αξιολόγηση Χρηματοδοτικών Μέσων για τη δίκαιη μετάβαση	Σεπ-23	Δεκ-23	24.800,00 €
4	Ανάλυση και Αξιολόγηση Κινδύνων εφαρμογής του ΠΔΑΜ 2021-2027 και Σχέδιο Δράσης για την επικαιροποίηση της Στρατηγικής και την αναπροσαρμογή του μίγματος των Δράσεων του Προγράμματος	Δεκ-23	Δεκ-24	148.800,00 €
5	On-going Αξιολόγηση εφαρμογής του (αναθεωρημένου) ΠΔΑΜ	Ιαν-26	Δεκ-28	148.800,00 €
6	Αξιολόγηση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholders) της δίκαιης μετάβασης	Απρ-26	Δεκ-26	74.400,00 €
7	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων κλασικής επιχειρηματικότητας για τη διαφοροποίηση του παραγωγικού μοντέλου των περιοχών αναφοράς (Προτεραιότητα 1 ΠΔΑΜ)	Ιαν-24	Δεκ-24	124.000,00 €
8	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων ΕΤΑΚ για τη διαφοροποίηση του παραγωγικού μοντέλου των περιοχών αναφοράς (Προτεραιότητα 1 ΠΔΑΜ)	Ιουν-27	Δεκ-27	74.400,00 €
9	Θεματική Αξιολόγηση των Δράσεων ανάπτυξης Επιχειρηματικών Υποδομών, Θερμοκοιτίδων, Πάρκων Καινοτομίας κ.λπ. (Προτεραιότητα 1 ΠΔΑΜ)	Ιουν-27	Δεκ-27	74.400,00 €
10	Θεματική Αξιολόγηση των Καθεστώτων Ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Νόμου	Δεκ-25	Δεκ-26	124.000,00 €
11	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων για τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία (Προτεραιότητα 2 ΠΔΑΜ)	Ιουν-27	Δεκ-27	74.400,00 €

12	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων για την αναπροσαρμογή χρήσεων γης των πρώην Λιγνιτικών Περιοχών (Προτεραιότητα 3 ΠΔΑΜ)	Μαρ-27	Δεκ-27	99.200,00 €
13	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων επανακατάρτισης/αναβάθμισης δεξιοτήτων για τη δίκαιη εργασιακή μετάβαση (Προτεραιότητα 4 ΠΔΑΜ)	Ιουν-26	Δεκ-26	74.400,00 €
14	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων Κοινωνικής Ένταξης και Δια βίου Μάθησης για την ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου (Προτεραιότητα 4 ΠΔΑΜ)	Ιουν-27	Δεκ-27	49.600,00 €
15	Θεματική Αξιολόγηση των Παρεμβάσεων “Ποιότητα ζωής και ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε αστικές και αγροτικές περιοχές” στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Μικρής Κλίμακας (Προτεραιότητα 5 ΠΔΑΜ) και της διασφάλισης / παρακολούθησης της συμ	Ιουν-27	Δεκ-27	49.600,00 €
16	Θεματική Αξιολόγηση των ολοκληρωμένων αναπτυξιακών παρεμβάσεων για “GR-eco islands” (Προτεραιότητα 5 ΠΔΑΜ)	Ιουν-27	Δεκ-27	74.400,00 €
17	Τελική Αξιολόγηση εφαρμογής του ΠΔΑΜ	Ιαν-29	Δεκ-29	124.000,00 €
18	Μελέτη Επιπτώσεων του ΠΔΑΜ	Ιαν-29	Ιουν-29	99.200,00 €
ΣΥΝΟΛΟ				1.512.800,00 €

4.2 Χρονοδιάγραμμα

Α.Α.	Όνομα Εργασίας	Έναρξη	Λήξη	Διάρκεια (Μήνες)	Κόστος (μικ. Ευρώ)	
1	1η Αξιολόγηση επικοινωνίας και προβολής του ΠΔΑΜ	Ιουν-24	Δεκ-24	7	37.200,00 €	
2	2η Αξιολόγηση επικοινωνίας και προβολής του ΠΔΑΜ	Ιουν-27	Δεκ-27	7	37.200,00 €	
3	Ex-ante Αξιολόγηση Χρηματοδοτικών Μέσων για τη δίκαιη μετάβαση	Ιεκ-23	Δεκ-23	4	24.800,00 €	
4	Ανάλυση και Αξιολόγηση Κινδύνων εφαρμογής του ΠΔΑΜ 2021-2027 και Σχέδιο Δράσης για την επικαιροποίηση της Στρατηγικής και την αναπροσαρμογή του μίγματος των Δράσεων του Προγράμματος	Δεκ-23	Δεκ-24	13	148.800,00 €	
5	On-going Αξιολόγηση εφαρμογής του (αναθεωρημένου) ΠΔΑΜ	Ιαν-26	Δεκ-28	37	148.800,00 €	
6	Αξιολόγηση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholders) της δίκαιης μετάβασης	Απρ-26	Δεκ-26	9	74.400,00 €	
7	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων κλασικής επιχειρηματικότητας για τη διαφοροποίηση του παραγωγικού μοντέλου των περιοχών αναφοράς (Προτεραιότητα 1 ΠΔΑΜ)	Ιαν-24	Δεκ-24	12	124.000,00 €	
8	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων ΕΤΑΚ για τη διαφοροποίηση του παραγωγικού μοντέλου των περιοχών αναφοράς (Προτεραιότητα 1 ΠΔΑΜ)	Ιουν-27	Δεκ-27	7	74.400,00 €	
9	Θεματική Αξιολόγηση των Δράσεων ανάπτυξης Επιχειρηματικών Υποδομών, Θερμοκηπίδων, Πάρκων Καινοτομίας κ.λπ. (Προτεραιότητα 1 ΠΔΑΜ)	Ιουν-27	Δεκ-27	7	74.400,00 €	
10	Θεματική Αξιολόγηση των Καθεστώτων Ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Νόμου	Δεκ-25	Δεκ-26	13	124.000,00 €	
11	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων για τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία (Προτεραιότητα 2 ΠΔΑΜ)	Ιουν-27	Δεκ-27	7	74.400,00 €	
12	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων για την αναπροσαρμογή χρήσεων γης των πρώην Λιγνιτικών Περιοχών (Προτεραιότητα 3 ΠΔΑΜ)	Μαρ-27	Δεκ-27	10	99.200,00 €	
13	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων επανακατάρτισης/αναβάθμισης δεξιοτήτων για τη δίκαιη εργασιακή μετάβαση (Προτεραιότητα 4 ΠΔΑΜ)	Ιουν-26	Δεκ-26	7	74.400,00 €	
14	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων Κοινωνικής Ένταξης και Δια Βίου Μάθησης για την ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου (Προτεραιότητα 4 ΠΔΑΜ)	Ιουν-27	Δεκ-27	7	49.600,00 €	
15	Θεματική Αξιολόγηση των Παρεμβάσεων "Ποιότητα ζωής και ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε αστικές και αγροτικές περιοχές" στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Μικρής Κλίμακας (Προτεραιότητα 5 ΠΔΑΜ) και της διασφάλισης / παρακολούθησης της συμ	Ιουν-27	Δεκ-27	7	49.600,00 €	
16	Θεματική Αξιολόγηση των ολοκληρωμένων αναπτυξιακών παρεμβάσεων για "GR-eco islands" (Προτεραιότητα 5 ΠΔΑΜ)	Ιουν-27	Δεκ-27	7	74.400,00 €	
17	Τελική Αξιολόγηση εφαρμογής του ΠΔΑΜ	Ιαν-29	Δεκ-29	12	124.000,00 €	
18	Μελέτη Επιπτώσεων του ΠΔΑΜ	Ιαν-29	Ιουν-29	6	99.200,00 €	

ΜΕΡΟΣ Β: Ανάλυση Αξιολογήσεων

Για κάθε αξιολόγηση που έχει περιληφθεί στο συνοπτικό πίνακα, γίνεται ανάλυση κάθε αξιολόγησης και συμπληρώνεται και το δελτίο ταυτότητας κάθε αξιολόγησης (Πίνακας 2).

Στο Μέρος Β επαναλαμβάνεται η δομή που ακολουθεί για κάθε αξιολόγηση που έχει αναφερθεί στον Πίνακα 1.

Πίνακας 2: Δελτία ταυτότητας αξιολογήσεων

α/α	1 και 2
Τίτλος αξιολόγησης	1 ^η και 2 ^η Αξιολόγηση επικοινωνίας και προβολής του ΠΔΑΜ
Αντικείμενο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα του κύριου επικοινωνιακού στόχου και των ειδικών επικοινωνιακών στόχων και της υλοποίησης της Επικοινωνιακής Στρατηγικής, και αναγνωρισιμότητα της πολιτικής και των παρεμβάσεων του ΠΔΑΜ και του ρόλου των Ταμείων και της Ένωσης
Περιεχόμενο	Επικοινωνιακή στρατηγική και μέτρα επικοινωνίας και προβολής του ΠΔΑΜ
Κριτήριο αξιολόγησης	Προβολή, Αποτελεσματικότητα
Ερωτήματα αξιολόγησης	Ενδεικτικά: <ol style="list-style-type: none"> 1. Αναγνωρισιμότητα ΕΣΠΑ, πολιτικής Συνοχής, ΠΔΑΜ και πράξεων, ρόλου Ταμείων και Ένωσης, Δίκαιης Μετάβασης 2. Βαθμός επίγνωσης/κατανόησης στόχων ΠΔΑΜ και επάρκεια ενημέρωσης σχετικά με τις πράξεις 3. Πηγές πληροφόρησης πράξεων και προγραμμάτων του ΠΔΑΜ 4. Προσωπική συμμετοχή ή ενδιαφέρον και αντιλαμβανόμενο όφελος από συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενα έργα
Μέθοδος	<ul style="list-style-type: none"> – Αποτίμηση ενεργειών Επικοινωνίας και Προβολής βάσει του ετήσιου προγραμματισμού (ενδεχομένως μέσω συμπλήρωσης ερωτηματολογίου σε αντιπροσωπευτικό δείγμα παραληπτών του newsletter) – Στοχευμένες έρευνες κοινού (ποιοτικές και ποσοτικές)
Δεδομένα	<ul style="list-style-type: none"> – Δείκτες Εκροών: καταγράφουν τις επικοινωνιακές δράσεις (π.χ. αριθμός δράσεων/εργαλείων, επικοινωνιακό υλικό, κ.ο.κ.) – Δείκτες Αποτελέσματος: καταγράφουν το αποτέλεσμα των ενεργειών ως προς τους αποδέκτες ή ωφελούμενους (π.χ. αριθμός συμμετεχόντων σε εκδηλώσεις, δελτία τύπου που

	<p>δημοσιεύθηκαν, αριθμός μοναδικών επισκεπτών στο website, κ.ο.κ.)</p> <ul style="list-style-type: none"> Επιπτώσεις: αναλύουν την επίδραση των επικοινωνιακών δράσεων στο κοινό-στόχο (π.χ. μετρήσιμες αλλαγές βαθμού αναγνωρισιμότητας)
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 1 ^η αξιολόγηση: 12 ^{ος} 2024 2 ^η αξιολόγηση: 12 ^{ος} 2027
Εκτιμώμενος π/υ	1 ^η αξιολόγηση: 30.000 € (πλέον ΦΠΑ) 2 ^η αξιολόγηση: 30.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

α/α	3
Τίτλος αξιολόγησης	Ex-ante Αξιολόγηση Χρηματοδοτικών Μέσων για τη δίκαιη μετάβαση
Αντικείμενο αξιολόγησης	Εντοπισμός της ποσοτικής προστιθέμενης αξίας (Quantitative added value) του προτεινόμενου Μέσου Χρηματοοικονομικής Τεχνικής (ΜΧΤ) και συγκριτική αξιολόγηση με την προστιθέμενη αξία εναλλακτικών επιλογών.
Περιεχόμενο	Η αξιολόγηση αφορά στις παρεμβάσεις του ΠΔΑΜ που θα υλοποιηθούν με εφαρμογή Χρηματοδοτικών Μέσων (Προτεραιότητες 1, 2 και 5 του ΠΔΑΜ)
Κριτήριο αξιολόγησης	<p>Αποτελεσματικότητα, Συνάφεια</p> <ul style="list-style-type: none"> Αξιολόγηση αγοράς Αξιολόγηση αποκομισθείσας εμπειρίας από προηγούμενη εφαρμογή ΜΧΤ Αξιολόγηση πιθανής προστιθέμενης αξίας νέου ΜΧΤ Αξιολόγηση δυνατότητας προτεινόμενου ΜΧΤ να προσελκύσει πρόσθετους δημόσιους/ιδιωτικούς πόρους Προτεινόμενη Επενδυτική Στρατηγική Εξειδίκευση αναμενόμενων αποτελεσμάτων και αντίστοιχων δεικτών μέτρησης και πρόταση σύστασης μηχανισμού παρακολούθησης

Ερωτήματα αξιολόγησης	<p>Σύμφωνα με τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τη σωστή αξιολόγηση και ορθολογική επιλογή του πλέον κατάλληλου χρηματοοικονομικού εργαλείου χρειάζεται να απαντηθούν συγκεκριμένες ερωτήσεις-κλειδιά, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πρόκειται η ενωσιακή συμμετοχή από το ΠΔΑΜ να παρέχει μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία σε σχέση με τα υφιστάμενα χρηματοοικονομικά εργαλεία; - Πόσο εφικτό είναι, δεδομένης της υφιστάμενης οικονομικής συγκυρίας, να παραχθεί μόχλευση από δημόσιους/ιδιωτικούς πόρους; - Ποια άλλη πρόσθετη αξία θα ήταν δυνατόν να δημιουργηθεί από το χρηματοοικονομικό μέσο που θα παρέχει άμεσα και έμμεσα κοινωνικοοικονομικά οφέλη; <p>Ειδικότερα, προκειμένου για την εξεύρεση και εκτίμηση της ποσοτικής και ποιοτικής διάστασης της προστιθέμενης αξίας του ΜΧΤ εξετάζονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ο επιμερισμός της δημόσιας δαπάνης του ΠΔΑΜ σε επιχορηγήσεις και στη σύσταση ΜΧΤ για την υποστήριξη των παρεμβάσεων - Η επιδότηση ή όχι του επιτοκίου του δανείου <p>Η επεξεργασία των ανωτέρω γίνεται μέσω μίας σειράς από διαφορετικά σενάρια, η συγκριτική αξιολόγηση των οποίων θα συμβάλει ουσιαστικά στην επιλογή του επικρατέστερου μέσου χρηματοοικονομικής τεχνικής</p>
Μέθοδος	Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση
Δεδομένα	Δευτερογενής έρευνα αγοράς (στοιχεία από τράπεζες, ΕΤΕΑΝ)
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 12 ^{ος} 2023
Εκτιμώμενος π/υ	20.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

α/α	4
------------	---

Τίτλος αξιολόγησης	Ανάλυση και Αξιολόγηση Κινδύνων εφαρμογής του ΠΔΑΜ 2021-2027 και Σχέδιο Δράσης για την επικαιροποίηση της Στρατηγικής και την αναπροσαρμογή του μίγματος των Δράσεων του Προγράμματος
Αντικείμενο αξιολόγησης	Επικαιρότητα της λογικής της παρέμβασης και συνάφεια των δράσεων με τη στρατηγική του ΠΔΑΜ, μέσω του εντοπισμού παραγόντων που έχουν μεταβληθεί και ενδέχεται να επηρεάσουν την επίτευξη των στόχων της δίκαιης μετάβασης. Διαπίστωση τυχόν ανάγκης αλλαγής της στρατηγικής και του μίγματος των δράσεων του ΠΔΑΜ. Αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των δράσεων του ΠΔΑΜ κατά τα πρώτα έτη υλοποίησής του, και ανάλυση κινδύνων σε όρους οικονομικού και φυσικού αντικειμένου, για επικαιροποίηση του σχεδιασμού του και έλεγχο των στόχων του Πλαισίου Επίδοσης. Τα στοιχεία της αξιολόγησης θα αποτελέσουν εισροή για τη διαβίβαση δεδομένων (του άρθρου 42 του ΚΚΔ 2021/1060) στην Ε.Ε., καθώς και για την ενδιάμεση επανεξέταση του ΠΔΑΜ (υποχρέωση υποβολής στην Ε.Ε. μέχρι 31.03.2025).
Περιεχόμενο	<p>Η αξιολόγηση αφορά το σύνολο των Προτεραιοτήτων και τη λογική παρέμβασης του ΠΔΑΜ. Επίσης, αφορά την εκτίμηση των πιο πρόσφατων αναπτυξιακών δεδομένων των περιοχών αναφοράς, καθώς και των ευρωπαϊκών και εθνικών κατευθύνσεων και στρατηγικών για τη δίκαιη μετάβαση. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα θέματα προς διερεύνηση:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αξιολόγηση της Στρατηγικής του Προγράμματος - Αξιολόγηση της συνεισφοράς του προγράμματος στις επιμέρους εθνικές και ευρωπαϊκές στρατηγικές - Αξιολόγηση της συνέπειας των χρηματοδοτικών κατανομών - Αξιολόγηση του συστήματος δεικτών - Αξιολόγηση κινδύνου (Risk assessment) - Τροποποιήσεις που κρίνονται αναγκαίες στο Πρόγραμμα
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, συνάφεια
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p>Ενδεικτικά:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Έχουν επέλθει αλλαγές στο περιβάλλον του Προγράμματος; 2. Ποια είναι τα (ποσοτικά και ποιοτικά) αποτελέσματα του Προγράμματος ανά τομέα παρέμβασης; 3. Σε ποιο βαθμό τα αποτελέσματα αντιστοιχούν στους καθορισμένους στόχους; 4. Ποιοι παράγοντες (εσωτερικοί/ εξωτερικοί) επηρέασαν την επίτευξη των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων; 5. Σε ποιο βαθμό ο σχεδιασμός των παρεμβάσεων διασφάλισε την ποιότητα της υλοποίησής τους, ώστε να

	<p>επιτευχθούν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα; Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί;</p> <p>6. Ποιες αλλαγές απαιτούνται για τη βελτίωση των επιδόσεων του Προγράμματος;</p>
Μέθοδος	Συλλογή δεδομένων, ποσοτική και ποιοτική ανάλυση αυτών, εξαγωγή συμπερασμάτων βάσει ανάλυσης λογικού πλαισίου
Δεδομένα	<ul style="list-style-type: none"> - Χρηματο-οικονομικά δεδομένα ενταγμένων έργων - Δείκτες ενταγμένων έργων
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 12 ^{ος} 2024
Εκτιμώμενος π/υ	120.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

α/α	5 και 17
Τίτλος αξιολόγησης	<p>α/α 5: On-going Αξιολόγηση εφαρμογής του (αναθεωρημένου) ΠΔΑΜ</p> <p>α/α 17: Τελική Αξιολόγηση εφαρμογής του ΠΔΑΜ</p>
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Αποτίμηση της πορείας υλοποίησης όλων των Προτεραιοτήτων του (αναθεωρημένου) ΠΔΑΜ, για τη διαπίστωση τυχόν ανάγκης αλλαγής στόχευσης του Προγράμματος, για τον έλεγχο των στόχων του Πλαισίου Επίδοσης, καθώς και για την ύπαρξη στοιχείων για τη διαβίβαση δεδομένων (του άρθρου 42 του ΚΚΔ 2021/1060) στην Ε.Ε.</p> <p>Η On-going αξιολόγηση θα διαρκέσει έως το 2028 και θα αξιοποιηθεί για ενδεχόμενες τροποποιήσεις του ΠΔΑΜ. Η Τελική αξιολόγηση θα ολοκληρωθεί το 2029 και θα αξιοποιηθεί και για την τελική τροποποίηση του ΠΔΑΜ.</p>
Περιεχόμενο	<p>Η αξιολόγηση αφορά το σύνολο των δράσεων του ΠΔΑΜ, την επικαιρότητα της λογικής της παρέμβασης, την εξέταση οριζόντιων θεμάτων, και το Πλαίσιο Επίδοσης. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα θέματα προς διερεύνηση:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αξιολόγηση της επικαιρότητας της λογικής παρέμβασης του Προγράμματος

	<ul style="list-style-type: none"> - Αξιολόγηση της συνέπειας των χρηματοδοτικών κατανομών - Αξιολόγηση του συστήματος δεικτών - Αξιολόγηση κινδύνου (Risk assessment) - Τροποποιήσεις που κρίνονται αναγκαίες στο Πρόγραμμα
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, συνάφεια
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p>Ενδεικτικά:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η Λογική της παρέμβασης εξακολουθεί να παραμένει επίκαιρη; 2. Ποια είναι τα (ποσοτικά και ποιοτικά) αποτελέσματα του Προγράμματος ανά τομέα παρέμβασης; Υπήρξαν απρόσμενα αποτελέσματα; 3. Σε ποιο βαθμό τα αποτελέσματα αντιστοιχούν στους καθορισμένους στόχους; 4. Ποιοι παράγοντες (εσωτερικοί/ εξωτερικοί) επηρέασαν την επίτευξη των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων; 5. Σε ποιο βαθμό ο σχεδιασμός των παρεμβάσεων διασφάλισε την ποιότητα της υλοποίησής τους, ώστε να επιτευχθούν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα; Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί; 6. Ποιες αλλαγές απαιτούνται για τη βελτίωση των επιδόσεων του Προγράμματος; 7. Σε ποιο βαθμό ο διατιθέμενος προϋπολογισμός ήταν επαρκής για την υλοποίηση των δράσεων και σε ποιο βαθμό οι δράσεις ήταν αποτελεσματικές σε σχέση με το κόστος; 8. Σε ποιο βαθμό τα συστήματα παρακολούθησης συνέβαλλαν στον εντοπισμό και επίλυση προβλημάτων υλοποίησης;
Μέθοδος	Συλλογή δεδομένων, ποσοτική και ποιοτική ανάλυση αυτών, εξαγωγή συμπερασμάτων βάσει ανάλυσης λογικού πλαισίου
Δεδομένα	<ul style="list-style-type: none"> - Χρηματο-οικονομικά δεδομένα ενταγμένων έργων - Δείκτες ενταγμένων έργων
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	<p>Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης:</p> <p>On-going αξιολόγηση της εφαρμογής: 12^{ος} 2028</p> <p>Τελική αξιολόγηση της εφαρμογής: 12^{ος} 2029</p>

Εκτιμώμενος π/υ	α/α 5 On-going: 120.000 € (πλέον ΦΠΑ) α/α 17 Τελική: 100.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

α/α	6
Τίτλος αξιολόγησης	Αξιολόγηση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholders) της δίκαιης μετάβασης
Αντικείμενο αξιολόγησης	Σκοπός είναι η αξιολόγηση της συμμετοχικότητας και του βαθμού εμπλοκής των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων, και η αντιπροσωπευτικότητα του συστήματος λήψης αποφάσεων.
Περιεχόμενο	Η αξιολόγηση αφορά στο σύστημα διακυβέρνησης (σχεδιασμού και παρακολούθησης) των δράσεων Δίκαιης Μετάβασης
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, Ενωσιακή προστιθέμενη αξία
Ερωτήματα αξιολόγησης	Ενδεικτικά: <ol style="list-style-type: none"> 1. Πώς διασφαλίστηκε η ενεργή συμμετοχή των εμπλεκόμενων μερών στον σχεδιασμό των παρεμβάσεων Δίκαιης Μετάβασης; 2. Πώς επηρέασε η συμμετοχή των stakeholders το σύστημα λήψης αποφάσεων της Δίκαιης Μετάβασης; 3. Πώς συνέβαλαν οι stakeholders στην αντιμετώπιση ενδεχόμενων προβλημάτων που προέκυψαν κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του ΠΔΑΜ; 4. Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της συμμετοχής των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων στον σχεδιασμό δράσεων και στην υλοποίηση του ΠΔΑΜ; 5. Πως θα αξιοποιηθούν από τα εμπλεκόμενα μέρη τα οφέλη που παράχθηκαν από τις παρεμβάσεις του ΠΔΑΜ;
Μέθοδος	Ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, work-shops, ομάδες εστίασης (focus groups), έρευνες πεδίου.
Δεδομένα	Ποιοτική ανάλυση
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης:

	12 ^{ος} 2026
Εκτιμώμενος π/υ	60.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

α/α	7
Τίτλος αξιολόγησης	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων κλασικής επιχειρηματικότητας για τη διαφοροποίηση του παραγωγικού μοντέλου των περιοχών αναφοράς (Προτεραιότητα 1 ΠΔΑΜ)
Αντικείμενο αξιολόγησης	Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας και συνάφειας δράσεων ενίσχυσης ΠΜΕ & ΜΜΕ, σε σχέση με την καινοτομία, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, την επιχειρηματική οργάνωση, την εξωστρέφεια καθώς και την τομεακή διάσταση, κλπ. των επιχειρήσεων που ενισχύονται, για τη μετάβασή τους στην οικονομία μηδενικών ρύπων. Δύναται να μελετηθούν, ως προς τις επιδόσεις, τη βιωσιμότητα και δυναμική τους, αντίστοιχες επιχειρήσεις που δεν έλαβαν ενίσχυση το αντίστοιχο διάστημα, για σύγκριση με τις επιχειρήσεις του δείγματος που ωφελήθηκαν από το ΠΔΑΜ.
Περιεχόμενο	Προτεραιότητα 1 του ΠΔΑΜ, κατηγορία παρεμβάσεων 2. «Ανταγωνιστικότητα ΠΜΕ&ΜΜΕ - Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων»
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, Συνάφεια
Ερωτήματα αξιολόγησης	Ενδεικτικά: <ol style="list-style-type: none"> 1. Οι παρεμβάσεις αντιμετωπίζουν τις σημαντικότερες ανάγκες για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με βάση τους στόχους και τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί στο ΠΔΑΜ; 2. Σε ποιο βαθμό επιβεβαιώνεται η επιδιωκόμενη θεωρία της αλλαγής; 3. Ποιες αλλαγές παρατηρούνται ως αποτέλεσμα των παρεμβάσεων; 4. Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης ή μη επίτευξης των τεθέντων στόχων; 5. Σε ποιο βαθμό οι αλλαγές που παρατηρήθηκαν (αναμενόμενες και μη) μπορούν να αποδοθούν στις συγκεκριμένες παρεμβάσεις και τι θα είχε συμβεί αν δεν είχαν υλοποιηθεί αυτές; 6. Θα διατηρηθούν τα οφέλη που παράχθηκαν από τις

	<p>παρεμβάσεις και μετά τη λήξη της χρηματοδότησης;</p> <p>7. Παρατηρείται αύξηση στο πλήθος των επιχειρήσεων σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τους τομείς που έχει αναδείξει η ΣΔΑΜ;</p> <p>ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ που ΔΕΝ ΕΝΙΣΧΥΘΗΚΑΝ</p> <p>8. Ποιοι οι λόγοι μη συμμετοχής (σε συγχρηματοδοτούμενες δράσεις) επιχειρήσεων, αντίστοιχων με αυτές που ενισχύθηκαν;</p> <p>9. Ποια θα ήταν τα κατάλληλα κίνητρα για τη συμμετοχή τους;</p> <p>10. Ποια η εξέλιξη του κύκλου εργασιών, της κερδοφορίας, της κεφαλαιακής διάρθρωσης, των εξαγωγών και της πρόσβασης σε χρηματοδότηση των τελευταίων ετών;</p>
Μέθοδος	<p>Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση</p> <p>Συνεντεύξεις με φορείς υλοποίησης, κοινωνικούς εταίρους, κλαδικούς φορείς, επιχειρηματικές ενώσεις και επιμελητήρια.</p> <p>Συλλογή και αξιολόγηση-σύγκριση στοιχείων κλαδικών και άλλων εξειδικευμένων μελετών/μετρήσεων που υλοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης των παρεμβάσεων.</p>
Δεδομένα	<p>Δεδομένα ενταγμένων έργων</p> <p>Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος ΠΔΑΜ</p>
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 12 ^{ος} 2024
Εκτιμώμενος π/υ	100.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

α/α	8
Τίτλος αξιολόγησης	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων ΕΤΑΚ για τη διαφοροποίηση του παραγωγικού μοντέλου των περιοχών αναφοράς (Προτεραιότητα 1 ΠΔΑΜ)
Αντικείμενο αξιολόγησης	Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας και συνάφειας των παρεμβάσεων ΕΤΑΚ, ως προς τους στόχους του ΠΔΑΜ για τη διασύνδεση της ΕΤΑΚ με την παραγωγή, την προώθηση της

	<p>νεοφυούς επιχειρηματικότητας και δημιουργία τεχνοβλαστών, καθώς και την ανάπτυξη ερευνητικής δραστηριότητας στους τομείς της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) όπου οι περιφέρειες δίκαιης μετάβασης έχουν εξειδίκευση. Δύναται να μελετηθούν επίσης ως προς τη συνεισφορά τους στη διακριτή Στρατηγική ΕΤΑΚ για τις περιοχές παρέμβασης του ΠΔΑΜ, που έχει εκπονηθεί σε συνεργασία με τη ΓΓΕΚ.</p> <p>Δύναται να μελετηθούν, ως προς τις επιδόσεις, τη βιωσιμότητα και δυναμική τους, αντίστοιχες επιχειρήσεις που δεν έλαβαν ενίσχυση το αντίστοιχο διάστημα, για σύγκριση με τις επιχειρήσεις του δείγματος που ωφελήθηκαν από το ΠΔΑΜ.</p>
Περιεχόμενο	Προτεραιότητα 1 του ΠΔΑΜ, κατηγορία παρεμβάσεων 1. «Έρευνα - Καινοτομία - Προηγμένες τεχνολογίες»
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, Συνάφεια
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p>Ενδεικτικά:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Οι παρεμβάσεις αντιμετωπίζουν τις σημαντικότερες ανάγκες για την ενίσχυση της έρευνας και την ανάπτυξη της καινοτομίας με βάση τους στόχους και τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί στο ΠΔΑΜ; 2. Σε ποιο βαθμό επιβεβαιώνεται η επιδιωκόμενη θεωρία της αλλαγής; 3. Ποιες αλλαγές παρατηρούνται ως αποτέλεσμα των παρεμβάσεων; 4. Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης ή μη επίτευξης των τεθέντων στόχων; 5. Σε ποιο βαθμό οι αλλαγές που παρατηρήθηκαν (αναμενόμενες και μη) μπορούν να αποδοθούν στις συγκεκριμένες παρεμβάσεις και τι θα είχε συμβεί αν δεν είχαν υλοποιηθεί αυτές; 6. Θα διατηρηθούν τα οφέλη που παράχθηκαν από τις παρεμβάσεις και μετά τη λήξη της χρηματοδότησης; 7. Παρατηρείται αύξηση στο πλήθος των επιχειρήσεων σε τομείς της ΕΣΕΕ όπου οι περιφέρειες δίκαιης μετάβασης έχουν εξειδίκευση; <p>ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ που ΔΕΝ ΕΝΙΣΧΥΘΗΚΑΝ</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Ποιοι οι λόγοι μη συμμετοχής (σε συγχρηματοδοτούμενες δράσεις) επιχειρήσεων, αντίστοιχων με αυτές που ενισχύθηκαν; 9. Ποια θα ήταν τα κατάλληλα κίνητρα για τη συμμετοχή τους; 10. Ποια η εξέλιξη του κύκλου εργασιών, της κερδοφορίας, της κεφαλαιακής διάρθρωσης, των εξαγωγών και της πρόσβασης σε χρηματοδότηση των τελευταίων ετών;

Μέθοδος	Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση Συνεντεύξεις-ερωτηματολόγια, ομάδες εστίασης, μελέτες περίπτωσης (case studies), ανάλυση λογικού πλαισίου, κλπ.
Δεδομένα	Δεδομένα ενταγμένων έργων Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος ΠΔΑΜ Δείκτες Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) για ΕΤΑΚ Δεδομένα Γεν. Γραμμ. Έρευνας & Καινοτομίας (ΓΓΕΚ)
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 12 ^{ος} 2027
Εκτιμώμενος π/υ	60.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

α/α	9
Τίτλος αξιολόγησης	Θεματική Αξιολόγηση των Δράσεων ανάπτυξης Επιχειρηματικών Υποδομών, Θερμοκοιτίδων, Πάρκων Καινοτομίας κ.λπ. (Προτεραιότητα 1 ΠΔΑΜ)
Αντικείμενο αξιολόγησης	Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας και συνάφειας των παρεμβάσεων οργανωμένων υποδοχέων και μηχανισμών υποστήριξης επιχειρηματικότητας, ως προς τους στόχους του ΠΔΑΜ για ενίσχυση της δυνατότητας των επιχειρήσεων να προσαρμοστούν στη βιομηχανία 4.0, και για προσδιορισμό των γενικότερων και εξειδικευμένων αναγκών των επιχειρήσεων και στη συνέχεια την υποστήριξή τους.
Περιεχόμενο	Προτεραιότητα 1 του ΠΔΑΜ, κατηγορία παρεμβάσεων 3. «Υποδομές και μηχανισμοί επιχειρηματικότητας»
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, Συνάφεια
Ερωτήματα αξιολόγησης	Ενδεικτικά: 1. Οι παρεμβάσεις αντιμετωπίζουν τις σημαντικότερες ανάγκες για την προσαρμογή των επιχειρήσεων στη

	<p>βιομηχανία 4.0 με βάση τους στόχους και τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί στο ΠΔΑΜ;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Σε ποιο βαθμό επιβεβαιώνεται η επιδιωκόμενη θεωρία της αλλαγής; Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης ή μη επίτευξης των τεθέντων στόχων; 3. Ποιες αλλαγές παρατηρούνται ως αποτέλεσμα των παρεμβάσεων; 4. Σε ποιο βαθμό οι αλλαγές που παρατηρήθηκαν (αναμενόμενες και μη) μπορούν να αποδοθούν στις συγκεκριμένες παρεμβάσεις και τι θα είχε συμβεί αν δεν είχαν υλοποιηθεί αυτές; 5. Θα διατηρηθούν τα οφέλη που παράχθηκαν από τις παρεμβάσεις και μετά τη λήξη της χρηματοδότησης; 6. Ενισχύεται η καινοτομία των ελληνικών επιχειρήσεων και αυξάνεται η παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών; 7. Δημιουργείται ελκυστικό περιβάλλον υποστήριξης επιχειρήσεων το οποίο προσελκύει ιδιωτικές επενδύσεις, συνεργασίες και συμπράξεις σε θέματα έρευνας και καινοτομίας;
Μέθοδος	<p>Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση</p> <p>Συνεντεύξεις-ερωτηματολόγια, ομάδες εστίασης, μελέτες περίπτωσης, ανάλυση λογικού πλαισίου, κλπ.</p>
Δεδομένα	<p>Δεδομένα ενταγμένων έργων</p> <p>Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος ΠΔΑΜ</p> <p>Δείκτες Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) για ΕΤΑΚ</p>
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 12 ^{ος} 2027
Εκτιμώμενος π/υ	60.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	

α/α	10
------------	----

Τίτλος αξιολόγησης	Θεματική Αξιολόγηση των Καθεστώτων Ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Νόμου (Προτεραιότητα 1 ΠΔΑΜ)
Αντικείμενο αξιολόγησης	<p>Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας και συνάφειας των επενδυτικών σχεδίων επιχειρήσεων στις περιοχές των ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης, που υπάγονται στα Καθεστώτα Ενισχύσεων «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» του Αναπτυξιακού νόμου όπως ισχύει (Ν.4887/2022 «Αναπτυξιακός Νόμος-Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη» (Α'16)), σε σχέση με τους στόχους του ΠΔΑΜ που είναι να δοθεί στις περιοχές αυτές η δυνατότητα να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές, εργασιακές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της απολιγνιτοποίησης και να μεταβούν σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και μια ισορροπημένη και βιώσιμη ανάπτυξη. Διακριτή κατηγορία παρέμβασης αποτελεί η υποστήριξη παραγωγικών επενδύσεων από επιχειρήσεις εκτός ΜΜΕ στις λιγνιτικές περιοχές της ΔΜ και την ευρύτερη περιοχή της Μεγαλόπολης, οι οποίες εκτιμώνται ως απαραίτητες για την υλοποίηση των ΕΣΔΙΜ.</p> <p>Δύναται να μελετηθούν, ως προς τις επιδόσεις, τη βιωσιμότητα και δυναμική τους, αντίστοιχες επιχειρήσεις που δεν έλαβαν ενίσχυση το αντίστοιχο διάστημα, για σύγκριση με τις επιχειρήσεις του δείγματος που ωφελήθηκαν από το ΠΔΑΜ.</p>
Περιεχόμενο	Προτεραιότητα 1 του ΠΔΑΜ, κατηγορίες παρεμβάσεων 1.«Έρευνα - Καινοτομία - Προηγμένες τεχνολογίες», 2.«Ανταγωνιστικότητα ΠΜΕ&ΜΜΕ - Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων», και 3.«Επενδύσεις σημαντικής κλίμακας από επιχειρήσεις εκτός ΜΜΕ»
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, Συνάφεια
Ερωτήματα αξιολόγησης	<p>Ενδεικτικά:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Οι παρεμβάσεις αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τις ανάγκες που θέλουν να καλύψουν τα ολοκληρωμένα επενδυτικά σχέδια, με βάση τους στόχους και τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί στο ΠΔΑΜ; 2. Είναι κατάλληλη για την υλοποίηση των ολοκληρωμένων επενδυτικών σχεδίων η παρεχόμενη στήριξη, που εντάσσεται στις δραστηριότητες του άρθρου 8 του Κανονισμού 2021/1056 (ΤΔΜ); 3. Σε ποιο βαθμό επιβεβαιώνεται η επιδιωκόμενη θεωρία της αλλαγής; Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης ή μη επίτευξης των τεθέντων στόχων; 4. Ποιες αλλαγές παρατηρούνται ως αποτέλεσμα των παρεμβάσεων; 5. Σε ποιο βαθμό οι αλλαγές που παρατηρήθηκαν (αναμενόμενες και μη) μπορούν να αποδοθούν στις συγκεκριμένες παρεμβάσεις και τι θα είχε συμβεί αν δεν

	<p>είχαν υλοποιηθεί αυτές;</p> <p>6. Θα διατηρηθούν τα οφέλη που παράχθηκαν από τις παρεμβάσεις και μετά τη λήξη της χρηματοδότησης;</p> <p>7. Ποια είναι η προστιθέμενη αξία των παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν με το πλαίσιο Καθεστώτων Ενίσχυσης του Αναπτυξιακού Νόμου σε σχέση με μεμονωμένες αντίστοιχες παρεμβάσεις;</p> <p>ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ που ΔΕΝ ΕΝΙΣΧΥΘΗΚΑΝ</p> <p>8. Ποιοι οι λόγοι μη συμμετοχής (σε συγχρηματοδοτούμενες δράσεις) επιχειρήσεων, αντίστοιχων με αυτές που ενισχύθηκαν;</p> <p>9. Ποια θα ήταν τα κατάλληλα κίνητρα για τη συμμετοχή τους;</p> <p>10. Ποια η εξέλιξη του κύκλου εργασιών, της κερδοφορίας, της κεφαλαιακής διάρθρωσης, των εξαγωγών και της πρόσβασης σε χρηματοδότηση των τελευταίων ετών;</p>
Μέθοδος	Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση Συνεντεύξεις με φορείς υλοποίησης, κοινωνικούς εταίρους, κλαδικούς φορείς, επιχειρηματικές ενώσεις και επιμελητήρια.
Δεδομένα	Δεδομένα ενταγμένων έργων Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος ΠΔΑΜ
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 12 ^{ος} 2026
Εκτιμώμενος π/υ	100.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

α/α	11
Τίτλος αξιολόγησης	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων για τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία (Προτεραιότητα 2 ΠΔΑΜ)

Αντικείμενο αξιολόγησης	Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας και συνάφειας των παρεμβάσεων, ως προς τους στόχους του ΠΔΑΜ μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και παραγωγής ανανεώσιμης (καθαρής) ενέργειας. Δύναται να μελετηθούν επίσης, ως προς τους εθνικούς περιβαλλοντικούς στόχους και της Ε.Ε.
Περιεχόμενο	Προτεραιότητα 2 του ΠΔΑΜ, κατηγορία παρεμβάσεων 2. «Καθαρή ενέργεια», για την παραγωγή και αποθήκευση καθαρής ενέργειας, και χρήσης/αξιοποίησής της από τις τοπικές κοινωνίες.
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, Συνάφεια
Ερωτήματα αξιολόγησης	Ενδεικτικά: <ol style="list-style-type: none"> 1. Οι παρεμβάσεις αντιμετωπίζουν τις σημαντικότερες ανάγκες με βάση τους στόχους και τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί; 2. Ποιες αλλαγές παρατηρούνται ως μεσοπρόθεσμο αποτέλεσμα των παρεμβάσεων; Σε ποιο βαθμό επιβεβαιώνεται η επιδιωκόμενη θεωρία της αλλαγής; 3. Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης ή μη επίτευξης των τεθέντων στόχων; 4. Σε ποιο βαθμό οι αλλαγές που παρατηρήθηκαν στις περιοχές αναφοράς (αναμενόμενες και μη) μπορούν να αποδοθούν στις συγκεκριμένες παρεμβάσεις και τι θα είχε συμβεί αν δεν είχαν γίνει οι παρεμβάσεις αυτές;
Μέθοδος	Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση
Δεδομένα	Δεδομένα ενταγμένων έργων Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος ΠΔΑΜ
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 12 ^{ος} 2027
Εκτιμώμενος π/υ	60.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

α/α	12
Τίτλος αξιολόγησης	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων για την αναπροσαρμογή χρήσεων γης των πρώην Λιγνιτικών Περιοχών (Προτεραιότητα 3 ΠΔΑΜ)
Αντικείμενο αξιολόγησης	Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας και συνάφειας των παρεμβάσεων ως προς τον στόχο των νέων χρήσεων (πράσινες περιοχές, κοινωνική στέγαση, κλπ), και της μετάβασης των επηρεαζόμενων περιοχών σε ένα νέο οικονομικό μοντέλο. Δύναται να μελετηθούν σε σχέση και με τις προτάσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική εποχή της Δυτικής Μακεδονίας και της Μεγαλόπολης, όπως ενδεικτικά η πρόταση σύστασης οχήματος ειδικού σκοπού για την αξιοποίηση με την απόκτηση νέων χρήσεων των εδαφών που θα αποκατασταθούν.
Περιεχόμενο	Προτεραιότητα 3 του ΠΔΑΜ, κατηγορία παρεμβάσεων 1. «Αναπροσαρμογή των εδαφών και των εγκαταστάσεων στα λιγνιτικά πεδία», για την αναγέννηση και επανάχρηση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων, και την υλοποίηση των υποδομών που είναι αναγκαίες στα λιγνιτικά πεδία για την ανάπτυξη νέων δράσεων και δραστηριοτήτων.
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, Συνάφεια
Ερωτήματα αξιολόγησης	Ενδεικτικά: 1. Οι παρεμβάσεις αντιμετωπίζουν τις σημαντικότερες ανάγκες με βάση τους στόχους και τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί; 2. Ποιες αλλαγές παρατηρούνται ως μεσοπρόθεσμο αποτέλεσμα των παρεμβάσεων; Σε ποιο βαθμό επιβεβαιώνεται η επιδιωκόμενη θεωρία της αλλαγής; 3. Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης ή μη επίτευξης των τεθέντων στόχων; 4. Σε ποιο βαθμό οι αλλαγές που παρατηρήθηκαν στις περιοχές αναφοράς (αναμενόμενες και μη) μπορούν να αποδοθούν στις συγκεκριμένες παρεμβάσεις και τι θα είχε συμβεί αν δεν είχαν γίνει οι παρεμβάσεις αυτές;
Μέθοδος	Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση
Δεδομένα	Δεδομένα ενταγμένων έργων Δείκτες Εκρών και Αποτελέσματος ΠΔΑΜ
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής

Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 12 ^{ος} 2027
Εκτιμώμενος π/υ	80.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

α/α	13
Τίτλος αξιολόγησης	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων επανακατάρτισης/αναβάθμισης δεξιοτήτων για τη δίκαιη εργασιακή μετάβαση (Προτεραιότητα 4 ΠΔΑΜ)
Αντικείμενο αξιολόγησης	Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας και συνάφειας, ως προς την επίτευξη της βελτίωσης της θέσης των εργαζομένων στην αγορά εργασίας μετά την ολοκλήρωση της παρέμβασης.
Περιεχόμενο	Προτεραιότητα 4 του ΠΔΑΜ, κατηγορία παρεμβάσεων 3. «Αναβάθμιση δεξιοτήτων & επανακατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού»
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, Συνάφεια
Ερωτήματα αξιολόγησης	Ενδεικτικά: <ol style="list-style-type: none"> 1. Οι παρεμβάσεις αντιμετωπίζουν τις σημαντικότερες ανάγκες των επιχειρήσεων και των εργαζομένων με βάση τους στόχους και τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί; 2. Ποιες αλλαγές παρατηρούνται ως μεσοπρόθεσμο αποτέλεσμα των παρεμβάσεων; Σε ποιο βαθμό επιβεβαιώνεται η επιδιωκόμενη θεωρία της αλλαγής; 3. Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης ή μη επίτευξης των τεθέντων στόχων; 4. Σε ποιο βαθμό αποκομίστηκαν οφέλη από τους εργαζόμενους που ενισχύουν την ικανότητα προσαρμογής τους σε αλλαγές που επιφέρει η δίκαιη εργασιακή μετάβαση; 5. Πως θα αξιοποιηθούν από τους εργαζόμενους τα οφέλη που παράχθηκαν από τις παρεμβάσεις και μετά την λήξη της χρηματοδότησης;
Μέθοδος	Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση Συνεντεύξεις-ερωτηματολόγια, ομάδες εστίασης, μελέτες περίπτωσης, ανάλυση λογικού πλαισίου, κλπ.

Δεδομένα	Δεδομένα ενταγμένων έργων Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος ΠΔΑΜ
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 12 ^{ος} 2026
Εκτιμώμενος π/υ	60.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

α/α	14
Τίτλος αξιολόγησης	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων Κοινωνικής Ένταξης και Δια βίου Μάθησης για την ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου (Προτεραιότητα 4 ΠΔΑΜ)
Αντικείμενο αξιολόγησης	Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας και συνάφειας, ως προς την επίτευξη της ενεργοποίησης και προώθησης στην απασχόληση οικονομικά ανενεργών ατόμων και ατόμων που προέρχονται από ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού στις περιοχές που επηρεάζονται από την απολιγνιτοποίηση, μετά την ολοκλήρωση της παρέμβασης.
Περιεχόμενο	Προτεραιότητα 4 του ΠΔΑΜ, κατηγορία παρεμβάσεων 5. «Κοινωνικοοικονομική ένταξη»
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, Συνάφεια
Ερωτήματα αξιολόγησης	Ενδεικτικά: <ol style="list-style-type: none"> 1. Οι παρεμβάσεις αντιμετωπίζουν τις σημαντικότερες ανάγκες των ομάδων-στόχων με βάση τους στόχους και τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί; 2. Ποιες αλλαγές παρατηρούνται ως μεσοπρόθεσμο αποτέλεσμα των παρεμβάσεων; Σε ποιο βαθμό επιβεβαιώνεται η επιδιωκόμενη θεωρία της αλλαγής; 3. Ποιοι είναι οι λόγοι επίτευξης ή μη επίτευξης των τεθέντων στόχων; 4. Σε ποιο βαθμό προσεγγίστηκαν οι συγκεκριμένες ομάδες-στόχοι όπως είχε αρχικά σχεδιαστεί; 5. Σε ποιο βαθμό οι όποιες αλλαγές παρατηρήθηκαν μπορούν να αποδοθούν στη συγκεκριμένη παρέμβαση;

	6. Σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκε διασύνδεση με φορείς που παρέχουν υπηρεσίες απασχόλησης και άλλες κοινωνικές υπηρεσίες;
Μέθοδος	Πρωτογενής ποσοτική έρευνα με χρήση ερωτηματολογίων ή/και ποιοτική ανάλυση με ομάδες εστίασης Δευτερογενής ανάλυση στοιχείων παρακολούθησης
Δεδομένα	Δεδομένα ενταγμένων έργων Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος ΠΔΑΜ
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 12 ^{ος} 2027
Εκτιμώμενος π/υ	40.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

α/α	15
Τίτλος αξιολόγησης	Θεματική Αξιολόγηση των παρεμβάσεων "Ποιότητα ζωής και ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε αστικές και αγροτικές περιοχές" στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Μικρής Κλίμακας (Προτεραιότητα 5 ΠΔΑΜ) και της διασφάλισης / παρακολούθησης της συμπληρωματικότητας και συνεργειών με άλλες μορφές στήριξης
Αντικείμενο αξιολόγησης	Στόχος της αξιολόγησης είναι να εκτιμηθεί η συνάφεια και αποτελεσματικότητα του πλαισίου ανάπτυξης των ΟΧΕ (Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων) στην υλοποίηση των παρεμβάσεων του ΠΔΑΜ που συνδέονται με ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας, και ο βαθμός συμβολής των ΟΧΕ στην επίτευξη των στόχων του ΠΔΑΜ για ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε αστικές και αγροτικές περιοχές.
Περιεχόμενο	Προτεραιότητα 5 του ΠΔΑΜ, κατηγορία παρεμβάσεων 1. «Ποιότητα ζωής και ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε αστικές και αγροτικές περιοχές»
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, Ενωσιακή προστιθέμενη αξία
Ερωτήματα	Ενδεικτικά:

αξιολόγησης	<ol style="list-style-type: none"> 1. Πώς αξιολογούνται οι διαδικασίες προετοιμασίας και σχεδιασμού, οι τρόποι και οι προϋποθέσεις επιλογής των περιοχών ΟΧΕ και υλοποίησης των παρεμβάσεων; 2. Ποια είναι η προστιθέμενη αξία των παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν με το πλαίσιο των ΟΧΕ σε σχέση με μεμονωμένες αντίστοιχες παρεμβάσεις; 3. Σε ποιο βαθμό επετεύχθησαν οι στόχοι του ΠΔΑΜ για ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας; 4. Ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας των παρεμβάσεων διασφαλίστηκε στο σύνολό του κατά την υλοποίηση; 5. Πώς αντιμετωπίστηκαν ενδεχόμενα προβλήματα που προέκυψαν κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση ΟΧΕ; 6. Ποιοι οι παράγοντες στους οποίους οφείλεται η επιτυχία ή αποτυχία της υλοποίησης ολοκληρωμένων παρεμβάσεων μικρής κλίμακας;
Μέθοδος	Ανάλυση στοιχείων δεικτών εκροών και αποτελέσματος, έρευνες πεδίου, μελέτες περίπτωσης
Δεδομένα	Δεδομένα ενταγμένων έργων Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος ΠΔΑΜ
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 12 ^{ος} 2027
Εκτιμώμενος π/υ	40.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

α/α	16
Τίτλος αξιολόγησης	Θεματική Αξιολόγηση των ολοκληρωμένων αναπτυξιακών παρεμβάσεων για "GR-eco islands" (Προτεραιότητα 5 ΠΔΑΜ)
Αντικείμενο αξιολόγησης	Στόχος της αξιολόγησης είναι να εκτιμηθεί η συνάφεια και αποτελεσματικότητα του πλαισίου ανάπτυξης των παρεμβάσεων στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «GR-eco islands» λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους του ΠΔΑΜ.
Περιεχόμενο	Προτεραιότητα 5 του ΠΔΑΜ, κατηγορία παρεμβάσεων 2. «Ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις για "GR-eco

	islands”», που προγραμματίζεται να υλοποιηθεί ακολουθώντας το πρότυπο των ΟΧΕ όσον αφορά στη φιλοσοφία, τη μεθοδολογία και τις διαδικασίες σχεδιασμού. Σε αυτό το πλαίσιο, το ΠΔΑΜ θα καλύψει χρηματοδοτικά εκείνες τις κατηγορίες παρεμβάσεων που επιτρέπουν οι επιλεξιμότητες του Καν. ΤΔΜ και συνδέονται με το «πρασίνισμα» των νησιών.
Κριτήριο αξιολόγησης	Αποτελεσματικότητα, Ενωσιακή προστιθέμενη αξία
Ερωτήματα αξιολόγησης	Ενδεικτικά: <ol style="list-style-type: none"> 1. Πώς αξιολογούνται οι διαδικασίες εφαρμογής της πρωτοβουλίας, από την επιλογή των περιοχών μέχρι και την υλοποίηση των δράσεων; 2. Ποια είναι η προστιθέμενη αξία των παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «GR-eco islands»; 3. Σε ποιο βαθμό επετεύχθησαν οι στόχοι του ΠΔΑΜ μέσω της πρωτοβουλίας «GR-eco islands»; 4. Ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας των παρεμβάσεων διασφαλίστηκε στο σύνολό του κατά την υλοποίηση της πρωτοβουλίας Gr-eco islands; 5. Πώς αντιμετωπίστηκαν ενδεχόμενα προβλήματα που προέκυψαν κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση της πρωτοβουλίας Gr-eco islands; 6. Ποιοι οι παράγοντες στους οποίους οφείλεται η επιτυχία ή αποτυχία της υλοποίησης;
Μέθοδος	Ανάλυση στοιχείων δεικτών εκροών και αποτελέσματος, έρευνες πεδίου, μελέτες περίπτωσης
Δεδομένα	Δεδομένα ενταγμένων έργων Δείκτες Εκροών και Αποτελέσματος ΠΔΑΜ
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 12 ^{ος} 2027
Εκτιμώμενος π/υ	60.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

α/α	18
Τίτλος αξιολόγησης	Μελέτη επιπτώσεων του ΠΔΑΜ
Αντικείμενο αξιολόγησης	Σκοπός είναι η ανακεφαλαιωτική αξιολόγηση των επιπτώσεων των δράσεων του συνόλου των Προτεραιοτήτων του ΠΔΑΜ, μεταξύ αυτών και των δράσεων Τεχνικής Βοήθειας. Η ανακεφαλαιωτική αξιολόγηση εστιάζει στον αντίκτυπο των παρεμβάσεων του ΠΔΑΜ.
Περιεχόμενο	Οι δράσεις όλων των Προτεραιοτήτων του ΠΔΑΜ
Κριτήριο αξιολόγησης	Επίπτωση
Ερωτήματα αξιολόγησης	Ενδεικτικά: <ol style="list-style-type: none"> 1. Αποτίμηση αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας, συνοχής και ενωσιακής προστιθέμενης αξίας 2. Επιπτώσεις των δράσεων σε ό,τι αφορά τους στόχους του ΠΔΑΜ, καθώς και τις πολιτικές της Ε.Ε. 2030
Μέθοδος	<ul style="list-style-type: none"> – Αποτίμηση δράσεων Προτεραιοτήτων του Προγράμματος (συμπεριλαμβανομένης της ΤΒ) βάσει των στόχων και των επιδόσεων του Προγράμματος (ποσοτική και ποιοτική ανάλυση) – Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση των επιμέρους προγενέστερων αξιολογήσεων, σύνθεση και εξαγωγή συμπερασμάτων ανά Προτεραιότητα
Δεδομένα	Αξιολογήσεις Εφαρμογής και Θεματικές Αξιολογήσεις ΠΔΑΜ Δεδομένα υλοποίησης δράσεων Τεχνικής Βοήθειας
Τρόπος διεξαγωγής αξιολόγησης	Εξωτερικός Αξιολογητής
Διάρκεια	Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της αξιολόγησης: 06 ^{ος} 2029
Εκτιμώμενος π/υ	80.000 € (πλέον ΦΠΑ)
Βασικά συμπεράσματα αξιολόγησης	-

Πίνακας 3: Ενδεικτικός πίνακας αξιολογήσεων

A/A	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (πλέον ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΤΑΜΕΙΟ	ΠΡΟΤΕ-ΡΑΙΟΤΗΤΑ
1	1η Αξιολόγηση επικοινωνίας και προβολής του ΠΔΑΜ	ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	ΠΡΟΒΟΛΗ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2024	30.000 €	JS08.1	JTF	ΟΛΕΣ
2	2η Αξιολόγηση επικοινωνίας και προβολής του ΠΔΑΜ	ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	ΠΡΟΒΟΛΗ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2027	30.000 €	JS08.1	JTF	ΟΛΕΣ
3	Ex-ante Αξιολόγηση Χρηματοδοτικών Μέσων για τη δίκαιη μετάβαση	ΕΧ-ΑΝΤΕ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΥΝΑΦΕΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2023	20.000 €	JS08.1	JTF	1, 2, 5
4	Ανάλυση και Αξιολόγηση Κινδύνων εφαρμογής του ΠΔΑΜ 2021-2027 και Σχέδιο Δράσης για την επικαιροποίηση της Στρατηγικής και την αναπροσαρμογή του μίγματος των Δράσεων του Προγράμματος	ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΥΝΑΦΕΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2024	120.000 €	JS08.1	JTF	ΟΛΕΣ
5	On-going Αξιολόγηση εφαρμογής του (αναθεωρημένου) ΠΔΑΜ	ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΥΝΑΦΕΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2028	120.000 €	JS08.1	JTF	ΟΛΕΣ
6	Αξιολόγηση της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholders) της δίκαιης μετάβασης	ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2026	60.000 €	JS08.1	JTF	ΟΛΕΣ
7	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων κλασικής επιχειρηματικότητας για τη διαφοροποίηση του παραγωγικού μοντέλου των περιοχών αναφοράς (Προτεραιότητα 1 ΠΔΑΜ)	ΘΕΜΑΤΙΚΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΥΝΑΦΕΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2024	100.000 €	JS08.1	JTF	1
8	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων ΕΤΑΚ για τη διαφοροποίηση του παραγωγικού μοντέλου των περιοχών αναφοράς (Προτεραιότητα 1 ΠΔΑΜ)	ΘΕΜΑΤΙΚΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΥΝΑΦΕΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2027	60.000 €	JS08.1	JTF	1
9	Θεματική Αξιολόγηση των Δράσεων ανάπτυξης Επιχειρηματικών Υποδομών, Θερμοκοιτίδων, Πάρκων Καινοτομίας κ.λπ. (Προτεραιότητα 1 ΠΔΑΜ)	ΘΕΜΑΤΙΚΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΥΝΑΦΕΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2027	60.000 €	JS08.1	JTF	1
10	Θεματική Αξιολόγηση των Καθεστώτων Ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Νόμου	ΘΕΜΑΤΙΚΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΥΝΑΦΕΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2026	100.000 €	JS08.1	JTF	1
11	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων για τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία (Προτεραιότητα 2 ΠΔΑΜ)	ΘΕΜΑΤΙΚΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΥΝΑΦΕΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2027	60.000 €	JS08.1	JTF	2
12	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων για την αναπροσαρμογή χρήσεων γης των πρώην Λιγνιτικών Περιοχών (Προτεραιότητα 3 ΠΔΑΜ)	ΘΕΜΑΤΙΚΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΥΝΑΦΕΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2027	80.000 €	JS08.1	JTF	3
13	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων επανακατάρτισης/αναβάθμισης δεξιοτήτων για τη δίκαιη εργασιακή μετάβαση (Προτεραιότητα 4 ΠΔΑΜ)	ΘΕΜΑΤΙΚΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΥΝΑΦΕΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2026	60.000 €	JS08.1	JTF	4
14	Θεματική Αξιολόγηση δράσεων Κοινωνικής Ένταξης και Δια βίου Μάθησης για την ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου (Προτεραιότητα 4 ΠΔΑΜ)	ΘΕΜΑΤΙΚΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΥΝΑΦΕΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2027	40.000 €	JS08.1	JTF	4
15	Θεματική Αξιολόγηση των Παρεμβάσεων “Ποιότητα ζωής και ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις σε αστικές και αγροτικές περιοχές” στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Μικρής Κλίμακας (Προτεραιότητα 5 ΠΔΑΜ) και της διασφάλισης / παρακολούθησης της συμπληρωματικότητας και συνεργειών με άλλες μορφές στήριξης	ΘΕΜΑΤΙΚΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2027	40.000 €	JS08.1	JTF	5
16	Θεματική Αξιολόγηση των ολοκληρωμένων αναπτυξιακών παρεμβάσεων για “GR-eco islands” (Προτεραιότητα 5 ΠΔΑΜ)	ΘΕΜΑΤΙΚΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2027	60.000 €	JS08.1	JTF	5
17	Τελική Αξιολόγηση εφαρμογής του ΠΔΑΜ	ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΣΥΝΑΦΕΙΑ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	12 ^{ος} 2029	100.000 €	JS08.1	JTF	ΟΛΕΣ
18	Μελέτη Επιπτώσεων του ΠΔΑΜ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	ΕΠΙΠΤΩΣΗ	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	6 ^{ος} 2029	80.000 €	JS08.1	JTF	ΟΛΕΣ
						1.220.000 €			